

AGENDA BINNENSTAD TILBURG 2022

Ondersteuning

Carla ter Bruggen

Techniek / Facilitator – StratAct

Rosemarie Konijnenburg

Verslaglegging – StratAct

Paul Scholte

Opmaak – StratAct

Sander de Knegt

Tekeningen – Schetsontwerp

Michiel van Munster

Kees Bisschop

Kansenkaarten, Gemeente Tilburg

Dolph Cantrijn

Foto's van ondernemers en impressies
van straten

COLOFON

Alex Boonmann KHN

Anouk Thijssen Gemeente Tilburg

Bart van Dalen Gemeente Tilburg

Bart van Empel Gemeente Tilburg

Bart Heerkens Dennenheuvel Vastgoed

Bram van Dun OF

Caia Oortwijn Gemeente Tilburg

Chern Jansen Gemeente Tilburg

Chris Liebrechts Gemeente Tilburg

Elmy Heuvelmans BMT

Eric van Ree Gemeente Tilburg

Frans Jan Lathouwers Gemeente Tilburg

Jannet Wouters BMT

Jos Sprangers Gemeente Tilburg

Karel Lemmen bewoner binnenstad

Katrien van Gils Gemeente Tilburg

Kees Stegenga BMT

Marc Meeuwis City Marketing / BMT

Marc Olthuis Gemeente Tilburg

Margreet Rijnsburger BIZ / BMT

Marlon Maas BMT

Marlous Mutsaers WBT / OF / BMT

Martin van Ginkel Gemeente Tilburg

Miranda Wijnstekers Gemeente Tilburg

Niek van den Broek BIZ / BMT

Paul van Delft Gemeente Tilburg

Rob van Steen BMT

Rob Temme Gemeente Tilburg

Samantha van Rooij BMT

Sander Overweg OF

Sanne Koks BMT

Stefan van Aarle OF / BMT

Tim Wijdemans KHN / BMT

Vincent Kuiphuis Gemeente Tilburg

Winnifred Broeders Gemeente Tilburg

INHOUD

PROLOOG	05
DIT IS TILBURG! - ONS DNA	06
INLEIDING	08
DE BINNENSTAD IN BEELD	10
VISIE OP BINNENSTAD	16
Kernopgaven: de pijlers van de Agenda Binnenstad	18
OPENBARE RUIMTE	20
Het 'cement' van de stad Agendapunten openbare ruimte	20 24
KANSEN VOOR VASTGOED EN ONDERNEMERS	28
Van boodschappenstad naar verblijfsstad Agendapunten Kansen	28 32
WONEN	36
Kansen voor kwaliteit Agendapunten WONEN	36 40
CULTUUR EN EVENEMENTEN	42
De binnenstad als podium Agendapunten Cultuur	42 46
REISBELEVING	50
Ervaring van gemak Agendapunten Reisbeleving	50 54
WE DOEN HET SAMEN – HET PROCES	58
EPILOOG	60

PROLOOG

Tilburg heeft grootse plannen. En als stad waar hard werken en creativiteit door het bloed kruipt kan dat ook. Het moet groener, kan slimmer, schoner, met meer synergie en vooral 'op z'n Tilburgs'.

In dit document vind je het plan voor de binnenstad. Tot stand gekomen door een samenspel tussen bewoners, ondernemers, eigenaren, ambtenaren en bestuurders. In deze 'Agenda Binnenstad' vind je de plannen voor de komende jaren. Sommige al heel concreet, sommige vragen om verdere uitwerking.

De contouren en concrete stappen naar de toekomst worden met dit plan zichtbaar. We kijken ernaar uit om de uitwerking met dezelfde energie in te zetten als waarmee dit document tot stand kwam!

Iedereen die een bijdrage heeft geleverd enorm bedankt. Zonder jullie inbreng en perspectief zouden we niet zover zijn gekomen. We zien jullie graag terug om de agenda samen uit te voeren.

Rik Grashoff,
wethouder Binnenstad, gemeente Tilburg

Kees Stegenga,
voorzitter Binnenstadsmanagement Tilburg (BMT)

.....
*Tilburg heeft grootse plannen.
Het moet groener, kan slimmer,
schoner, met meer synergie en
vooral 'op z'n Tilburgs'.*
.....

DIT IS TILBURG! - ONS DNA

Tilburg is authentiek en doet zich niet anders voor. Om dat te borgen werken we bij het vormgeven van de Agenda Binnenstad vanuit het DNA van Tilburg. Dat is wat ons onderscheidt.

Ons DNA, het merk Tilburg, is samen te vatten in de volgende formule:

SOCIAAL X EXPERIMENTEEL = CREATIE

Sociaal is onze instelling. In Tilburg hebben we oog voor elkaar en doen we het samen. Mijn netwerk is jouw netwerk. Het bewijs is weer eens geleverd met dit document waar perspectieven van bewoners, ondernemers en gemeente samengebracht zijn.

Experimenteel is wat we doen. In Tilburg experimenteren we op alle gebieden, van accu's tot musicals. We proberen, testen en schuwen geen enkele innovatie. Want door het zetten van kleine overzichtelijke stappen, geven we de toekomst vorm.

Creatie is het fundament. We creëren op het gebied van kennis en maken. We zijn een stad van makers. Niet alleen met onze handen, maar ook met onze kennis en ideeën. Door te zoeken naar ongewone en gedurfde combinaties vinden we de synergie die onze stad verder brengt..

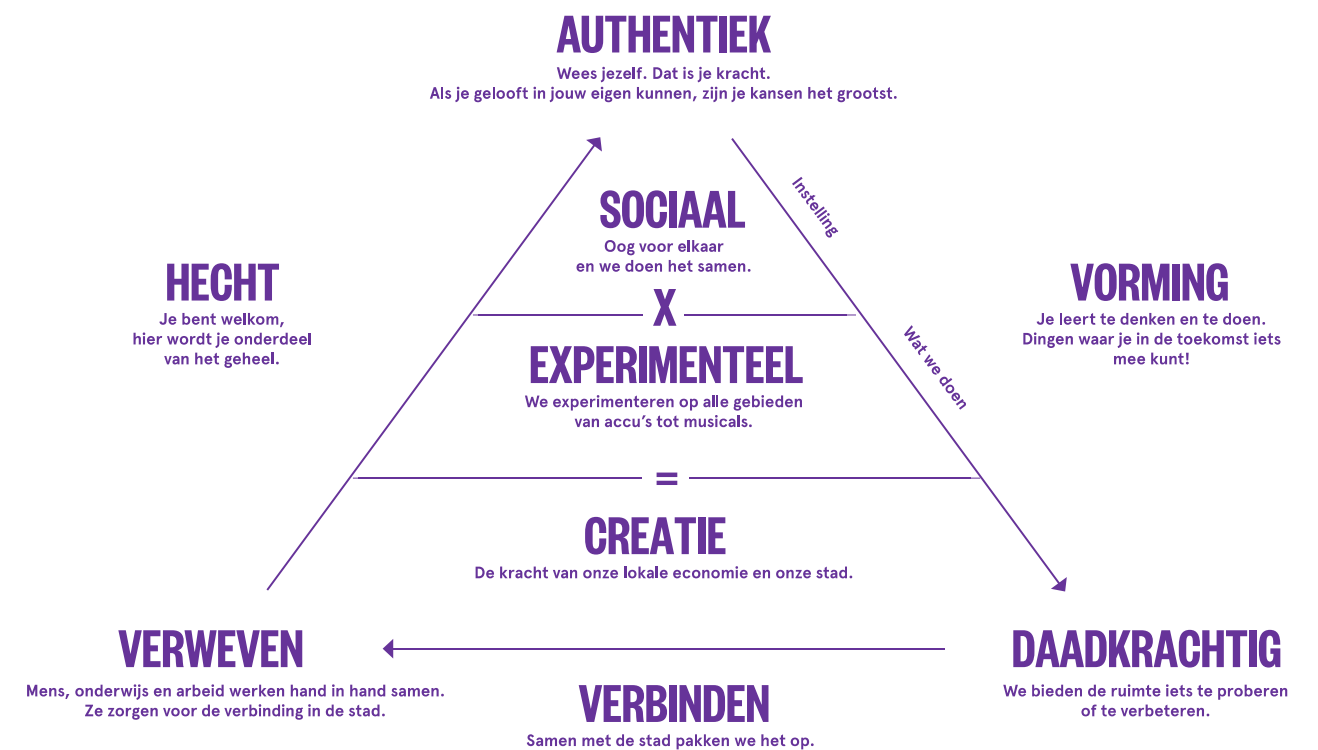
Door sociaal en experimenteel met elkaar te vermenigvuldigen, wordt het merk voortdurend versterkt. De beste creaties komen naar boven wanneer wij experimenteren met een sociale gedachte in ons achterhoofd. Sociale creaties zijn het beste wanneer tot stand gekomen door experiment. Unieke creaties komen tot stand in Tilburg omdat de bouwstenen sociaal en experimenteel zo diep geworteld zijn in ons DNA.

In Tilburg stel je jezelf niet snel boven een ander. Je hoeft zeker niet gewoon te zijn, maar we waarderen het als je gewoon je bijzondere zelf bent. We zijn een inclusieve stad en we verbinden van nature met anderen. Door samen te werken zijn we daadkrachtig en maken we kleine dingen groot. Tilburg verrast door steeds te vernieuwen. We transformeren de stad en staan er bekend om dat we nieuwe, impactvolle concepten bedenken. En uitvoeren. Waarvan akte!

.....
Tilburg verrast door steeds te vernieuwen. We zijn een stad van makers. Niet alleen met onze handen, maar ook met onze kennis en ideeën.
 .....

ZO KOMT TILBURGS DNA TERUG IN DE AGENDA BINNENSTAD

- * **Als een straat achterblijft in ontwikkeling dan gaat het transformatieteam er op af en bedenkt oplossingen samen met eigenaren en ondernemers.**
- * **Een plein waar de Tilburgers samen kunnen komen. Dat is de inspiratie geweest voor een nieuw stadplein: het Stadsforum. Vanuit het Paleis experimenteren we met de activiteiten.**
- * **De "midgetgolfbaan" op de Cityring riep veel reacties op. Maar het experiment om 1 rijbaan af te sluiten voor verkeer had succes. Dat geeft nu de ruimte om van "cityring" naar "parkring" te gaan.**

INLEIDING

De Tilburgse binnenstad bestaat uit de deelgebieden kernwinkelgebied, Dwaalgebied, Spoorlaan, Spoorzone, Heuvel en Veemarktkwartier en Schatkamer van Tilburg (gebied rond Theaters, Stadhuis en Schouwburging). Daar omheen ligt een schil met stedelijke gebieden, waaronder de Piushaven en het Museumkwartier.

De Agenda Binnenstad is een vervolg op Tilburg Next, de binnenstadsvisie uit 2017.

In de Agenda Binnenstad is het beleid uit de binnenstadsvisie omgezet naar concrete activiteiten die we gaan uitvoeren. We kijken daarbij ongeveer 10 jaar vooruit.

Onze Agenda legt de verbinding tussen beleidsopgaven in de stad en de actuele opgaven in de binnenstad. De Agenda Binnenstad is gemaakt door BMT en gemeente Tilburg. Deze hebben gezamenlijk "een klap" gegeven op de aanpak en op de inzet vanuit alle

partijen. Omdat opgaven voor de binnenstad continue veranderen, kan de agenda continu bijgesteld worden. De Agenda Binnenstad is nooit af.

In de Agenda zitten kanskaarten. Niet alle kansen kunnen tegelijk worden aangepakt. Bij de Activiteiten zie je terug wat de planning is voor de komende jaren.

Bron – Binnenstadsvisie Tilburg Next, 2017

Voor de binnenstad zien we de grootste opgaven in de ruimtelijke en economische ontwikkeling. Dat zie je terug in de vijf pijlers. Niet ieder thema waar we aan werken heeft zijn eigen pijler. Zo is er bijvoorbeeld geen pijler voor veiligheid of klimaat. Dat wil niet zeggen dat we daar niet aan werken:

Inclusieve stad: Aandacht voor toegankelijkheid komt terug in de verschillende pijlers, bijvoorbeeld met plekken voor ontmoeting en een veelzijdig aanbod in wonen en voorzieningen.

Klimaatopgave: Deze opgave komt vooral terug bij de openbare ruimte, bijvoorbeeld het tegengaan van hittestress door te vergroenen. Bij mobiliteit, door middel van invoering van de Zero Emission Zone.

Gezondheid: Bij de herinrichting van de openbare ruimte hebben we aandacht voor sport en bewegen. Waar mogelijk maken we aanleidingen voor spel of sport. Ook bieden volop ruimte aan voetganger en fietser.

Energietransitie: Hier wordt vooral in de buitenwijken aan gewerkt. De prioriteit voor een gebiedsgerichte aanpak ligt niet in de binnenstad. Voor de binnenstad is het voor dit moment vooral de particuliere inzet op het energiezuinig maken van de woning.

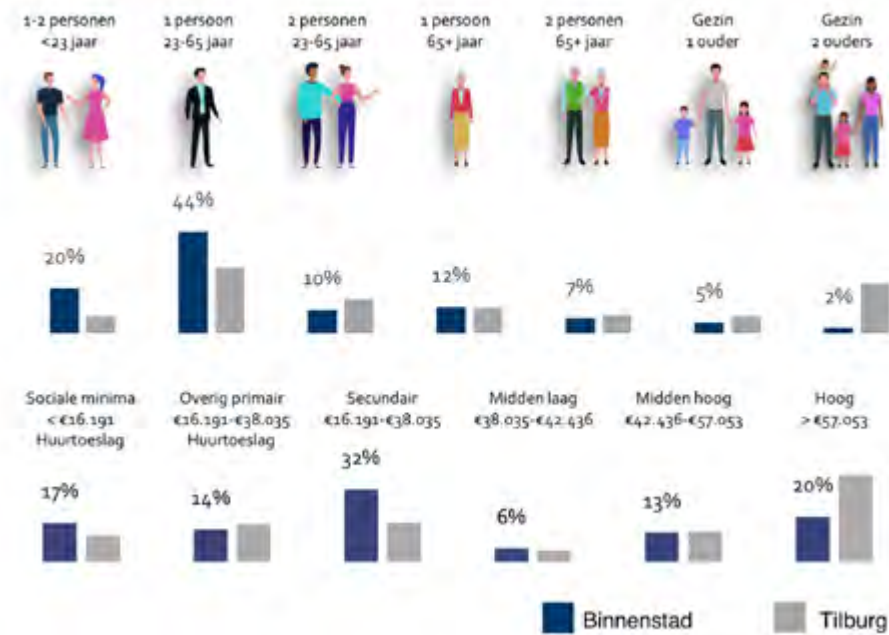
Veiligheid: Voor dit thema is een goede en uitgebreide samenwerking met politie en horeca. De veiligheid in de binnenstad wordt positief beoordeeld. Dit onderwerp vraagt nu geen extra inzet vanuit de Agenda Binnenstad.

DE BINNENSTAD IN BEELD

WONEN

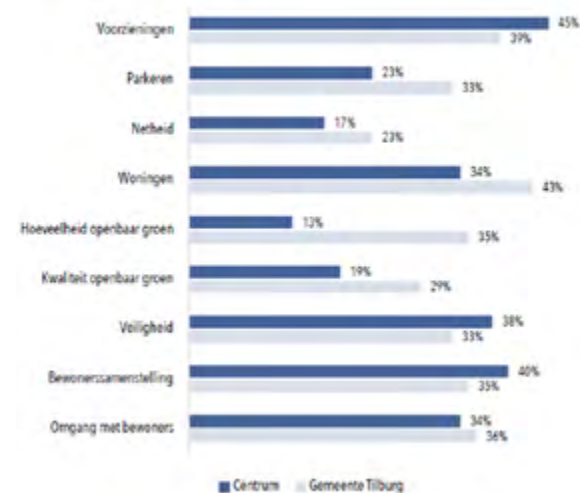
De bewoner van de binnenstad is vaak jong en vaak alleenstaand. Het aandeel bewoners met een laag inkomen is hoog ten opzichte van de rest van Tilburg. Dit past bij het centrum van een studentenstad, waar veel aanbod is gericht op studenten en starters. Bij de binnenstad hebben bewoners vooral positieve associaties, centraal, levendig en gezellig scoren het hoogst. De voorzieningen en de veiligheid worden hoog gewaardeerd. In vergelijking met de rest van Tilburg scoort de tevredenheid op de woning, op het parkeren en op groen duidelijk onder het gemiddelde. In de Lemon monitor en de Leefbarometer scoort de binnenstad positief op leefbaarheid en het totale oordeel over de buurt. Op verschillende vormen van overlast wordt wel negatief gescoord.

Huishoudens

ASPECTEN TEVREDENHEID

PERCENTAGE TEVREDEN + ZEER TEVREDEN

POSITIEF ASSOCIATIES BEWONERS

NEGATIEF ASSOCIATIES BEWONERS

<ul style="list-style-type: none"> Inclusief, voor alle inkomens toegankelijk Hoog voorzieningenniveau Ontwikkeling Spoorzone, Magazijnkwartier, Koningswei 	<ul style="list-style-type: none"> Hoeveelheid en kwaliteit openbaar groen Samenstelling huidige woningvoorraad
Sterktes	Zwaktes
<ul style="list-style-type: none"> Benutten vraag naar binnenstedelijk wonen Integrale binnenstadagenda kan de identiteit van deelgebieden aanscherpen en met gerichte inzet versterken 	<ul style="list-style-type: none"> Vergroten stedelijke kwaliteit Binding van koopkrachtige huishoudens
Kansen	Uitdagingen

WINKELN

De verschuiving naar online shoppen heeft een vlucht genomen en zal een blijvend effect hebben op het winkelbezoek aan binnensteden. De gunfactor van lokale ondernemers is extra vergroot door corona en in combinatie met het online kopen bij lokale ondernemers van producten die dan ook duurzaam worden bezorgd liggen de kansen.

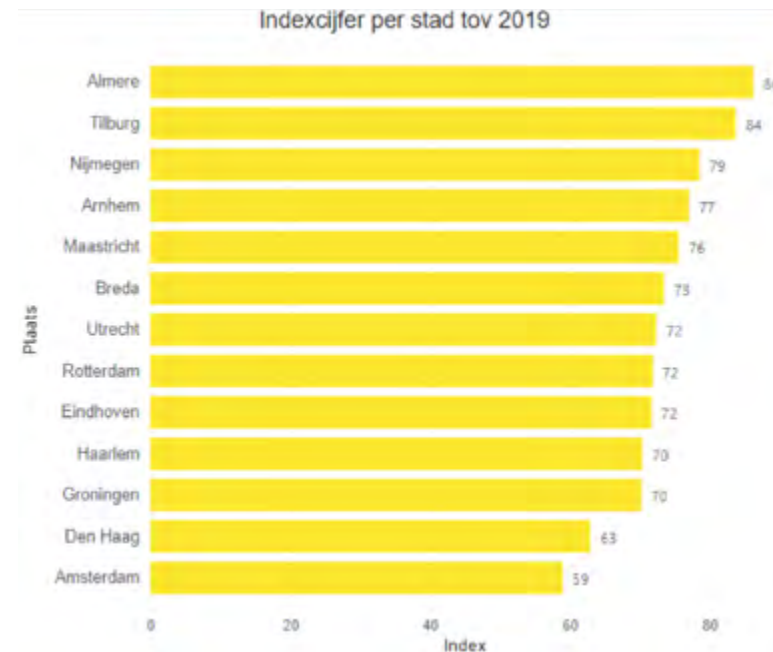
Door corona zien wij het aantal bezoekers terugvallen, maar procentueel is het verval minder groot in vergelijking tot andere grote binnensteden. Daarnaast is het gemiddelde aankoopbedrag fors gestegen. Waardoor de omzetten in de winkels soms zelfs gelijk of beter zijn in vergelijking met 2019. Hierbij zien we grote verschillen per sector.

Het Groot Winkel Bedrijf (GWB) heeft haar strategie aangepast en vermindert het aantal vestigingen en verkleint ook qua vierkante meters waar mogelijk. Dit zien wij voornamelijk terug in de kleding- en schoenenbranche. De binnenstad van Tilburg hoort

voor de meeste bestaande internationale GWB ketens wel tot de plek waar zij gevestigd willen zijn en blijven. Voor opkomende internationale nieuwe ketens is dat minder vanzelfsprekend.

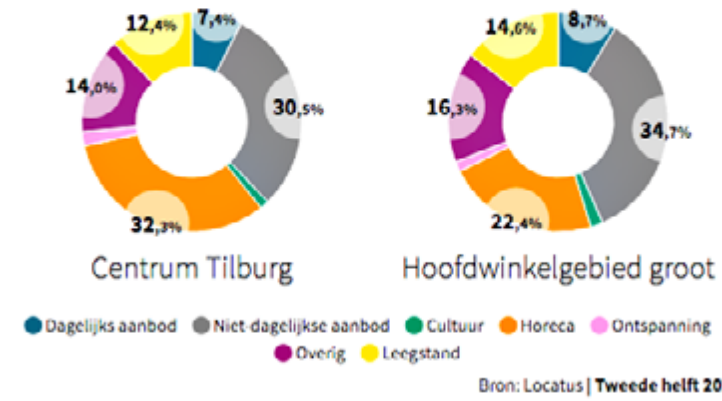
Er liggen kansen bij Nederlandse ketens, veelal brandstores, die het aantal vestigingen aan het uitbreiden zijn. Zelfstandige (lokale) ondernemers hebben steeds meer moeite om aan voldoende financiering te komen voor hun plannen.

Onderstaande diagram geeft aan dat Tilburg in de Corona jaren relatief goed functioneert, met beperkte terugval in de omzet in relatie tot de andere grote steden.

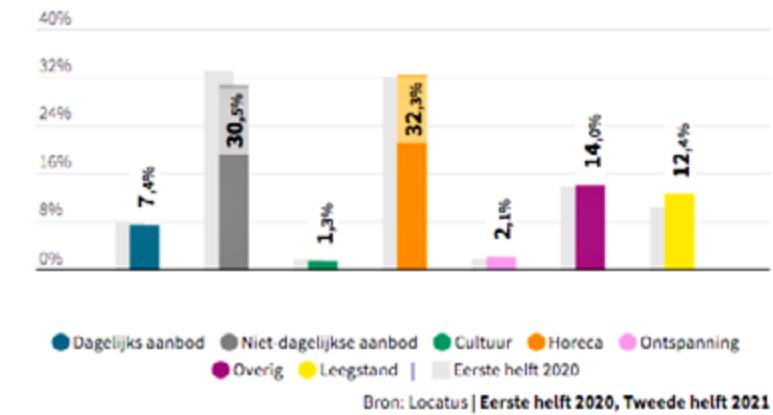

Gemiddelde omzetontwikkeling van diverse binnensteden t.o.v. 2019 – Bron – In Retail

Aandeel verkooppunten

Ontwikkeling aandeel verkooppunten Centrum Tilburg

HORECA

De horeca is in 2020 en 2021 hard getroffen door corona. Terwijl de horeca van groot belang is en bijdraagt aan de profilering van Tilburg als cultuur- en jongerenstad.

Gelukkig zien we veel nieuwe horeca initiatieven ontstaan. Het dilemma is om ruimte te geven aan deze vernieuwing zonder dat er overaanbod ontstaat. De (na)weeën van corona zullen nog lange tijd voelbaar zijn voor veel ondernemers.

Als gevolg van de bovengenoemde ontwikkelingen zien we dat het aantal passanten minder bepalend is / wordt voor de (huur) waarde van de locatie, juist de verblijfskwaliteit van de omgeving, samen met de juiste mix van functies in een straat is van doorslaggevend belang.

Meer verwevenheid tussen de verschillende functies in een straat of gebied is gewenst, in plaats van elke functie in een apart gebied.

DIENSTVERLENING

Er zijn steeds meer dienstverleners die zich graag willen vestigen in de binnenstad, maar die slechts met grote moeite passende ruimte vinden. Ook betaalbare kantoorruimtes voor starters zijn schaars. Hier liggen nog kansen om tot een andere balans in de functiemix te komen in de binnenstad.

Het netwerk en de samenwerking verbeteren tussen de dienstverleners is en blijft een aandachtspunt. Winkeliers en horecabedrijven schakelen met elkaar als burens of straatgenoten. Dienstverleners doen dat (nog) niet.

Ambachtsbedrijven of 'makers' vormen een niche, die vaak een plek vinden in het Dwaalgebied of de Spoorzone. Graag willen wij die ook op andere plekken een plek bieden in de binnenstad.

Ook is er behoefte aan meer zogenoemde 'Third Places' (niet op het werk, niet thuis, maar op een andere plek) waar zelfstandigen, starters en/of studenten kunnen werken. Ook daarin liggen er kansen om nieuwe ketens naar Tilburg toe te trekken.

REISBELEVING

Er komen relatief weinig mensen met de auto naar de binnenstad van Tilburg (23% - 30%). Dit is passend bij het huidige profiel van de binnenstad. In andere grote binnensteden is dat vaak rond de 50%. Om ook aantrekkelijk te zijn en blijven voor de bezoekers van buiten de regio is de bereikbaarheid van de binnenstad een blijvend aandachtspunt.

Tabel 15: Vervoerwijze naar herkomst

	Tilburg	Elders	Totaal 2020	Totaal 2019	Totaal 2018	Totaal 2017	SRS
Lopend	34%	3%	27%	28%	29%	22%	15%
(Brom-)fiets	42%	18%	36%	27%	31%	37%	23%
Auto/motor	15%	49%	23%	30%	25%	31%	51%
Openbaar vervoer	9%	29%	14%	15%	15%	11%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

VISIE OP BINNENSTAD

De binnenstad van Tilburg heeft een unieke opzet. Het is een compacte en complete binnenstad met bijzondere sferen dicht bij elkaar en goed verbonden (Museumkwartier, Veemarktkwartier, Piushaven, Dwaalgebied, Kernwinkelgebied, Tilburgse linten, Spoorzone). Tilburg heeft een unieke functiemix, met de wil om samen te werken, met een culturele en creatieve sector die in het oog springt, met een sterk vertegenwoordigd midden- en kleinbedrijf en met krachtige onderwijspartijen.

AMBITIE BEZOEKERS

De binnenstad is de 'huiskamer' voor alle Tilburgers. Daarnaast is de strategie gericht op het trekken van bezoekers, bewoners en ondernemers van buiten. De plek om te 'beleven, bezoeken en besteden'. Een aantrekkelijke binnenstad, met mooie en groene plekken. Een winkelstad met een regionaal aanbod met cultuur die in het oog springt en met evenementen met meerwaarde voor de binnenstad. Op de eerste plaats willen we groeien van "een korte boodschap voor inwoners van het centrum" naar "een middag verblijven met een combinatie bezoek aan winkels, horeca en leisure voor inwoners van de regio". Daarnaast willen we een aantrekkelijk aanbod hebben voor bezoekers van verder die een dagje of weekendje de stad bezoeken.

AMBITIE BEWONERS

Tilburg kiest voor 'the Next generation'. Tilburg als jongeren- en studentenstad heeft veel talent in huis: hét kapitaal van de stad. Door een aantrekkelijke stad te zijn waar de eigen jonge bewoners graag willen blijven, jongeren die overigens vaak van buiten de stad komen, ben je ook aantrekkelijk voor mensen van buiten. We willen talent vasthouden in de stad door het bieden van prettig stedelijk wonen voor een goede prijs. Prettig wonen vraagt om een aantrekkelijke openbare ruimte en een goed aanbod van horeca en cultuur.

HENDRIK TEN HAVE, CARGO BIKES, NIEUWLANDSTRAAT 5

"Mijn cargo-fietsen verkoop ik online, over heel de wereld. Ik ben dit bedrijf gestart in Buenos Aires, waar ik mijn eigen fietsen maakte. Ik ben enorm trots op mijn bedrijf, dat ik samen met mijn vrouw run. Vooral op de manier waarop we de fietsen in elkaar zetten, en de materialen waarmee we dat doen. De fietsen heb ik zelf ontworpen en ze gaan jaren mee. De echte fietskoeriers, die jongens die 80 kilometer per dag rijden, zijn er heel blij mee.

Nast de fietsen hebben we ook een speciale koffiecorner in ons pand. Dus je bent welkom voor een hapje eten of speciale fietskoffie."

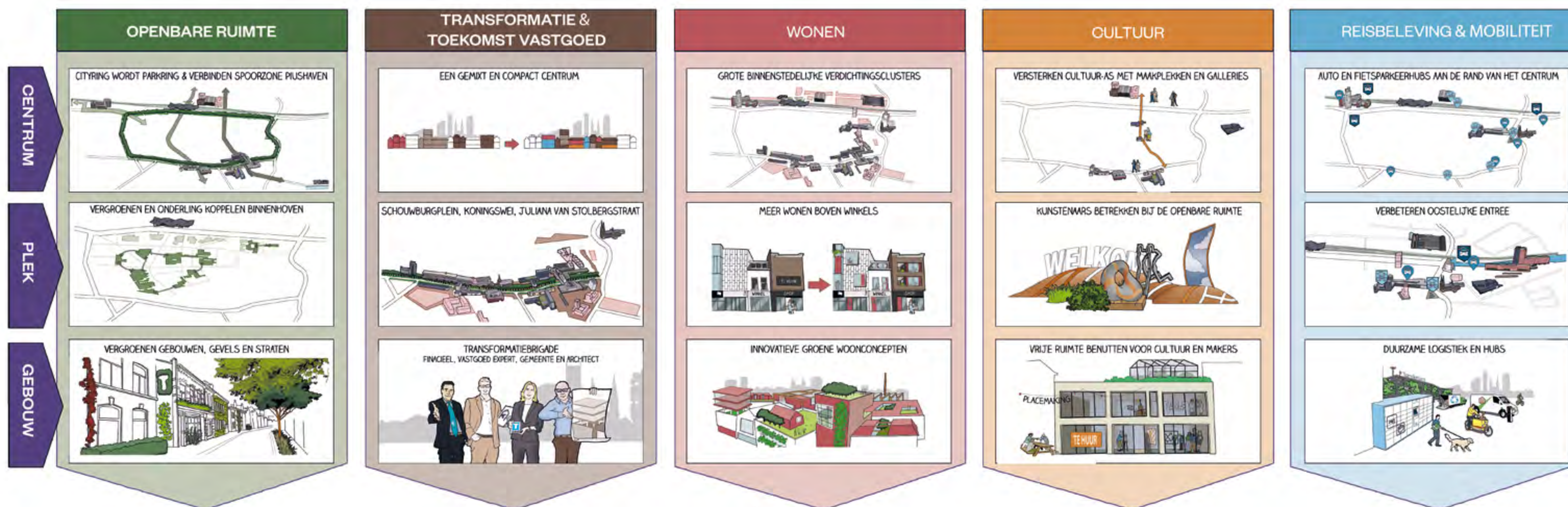
ANGELIQUE LEERMAKERS - LEERMAKERS EN KEDER, NIEUWLANDSTRAAT 13

"Ik maak kleine dingen van leer: vooral tassen maar ook de kleinere, betaalbare items. En ik ben dol op Tilburgs, dus mijn leren sleutelhangers herken je aan de typisch Tilburgse woorden. Op de tas die de pop op de foto omheeft staat: Naait 'm mee! oew plastic tas'.

Ik ben begonnen op Nieuwlandstraat nummer 15, samen met een kapster. Nu deel ik mijn winkel en atelier op nummer 13 met Liesbeth Keder, die je op de foto in de etalage ziet. Zij is illustrator. Het is moeilijk om het hoofd boven water te houden, zeker in deze tijden, maar het is gewoon zo leuk om te ondernemen!"

Kernopgaven: de pijlers van de Agenda Binnenstad

- * Het 'cement' van de stad – Openbare Ruimte
- * Van boodschappenstad naar verblijfsstad – Kansen vastgoed en ondernemen
- * Kansen voor kwaliteit – Wonen
- * De binnenstad als podium – Cultuur en evenementen
- * Ervaring van gemak – Reisbeleving

OPENBARE RUIMTE

Het ‘cement’ van de stad

VISIE

De openbare ruimte is het cement van de stad. Het is een ruimte om te ontmoeten en te verblijven; inspirerend, aantrekkelijk en groen op alle momenten van de dag. Een prettig klimaat voor wie hier woont en werkt en voor de bezoekers. De auto is slechts op de achtergrond aanwezig. Het parkeren verplaatst zich naar parkeergarages verspreid in de binnenstad. Deze parkeergarages zijn en worden ook de “hub” voor deelmobiliteit en pakketdiensten.

AMBITIE

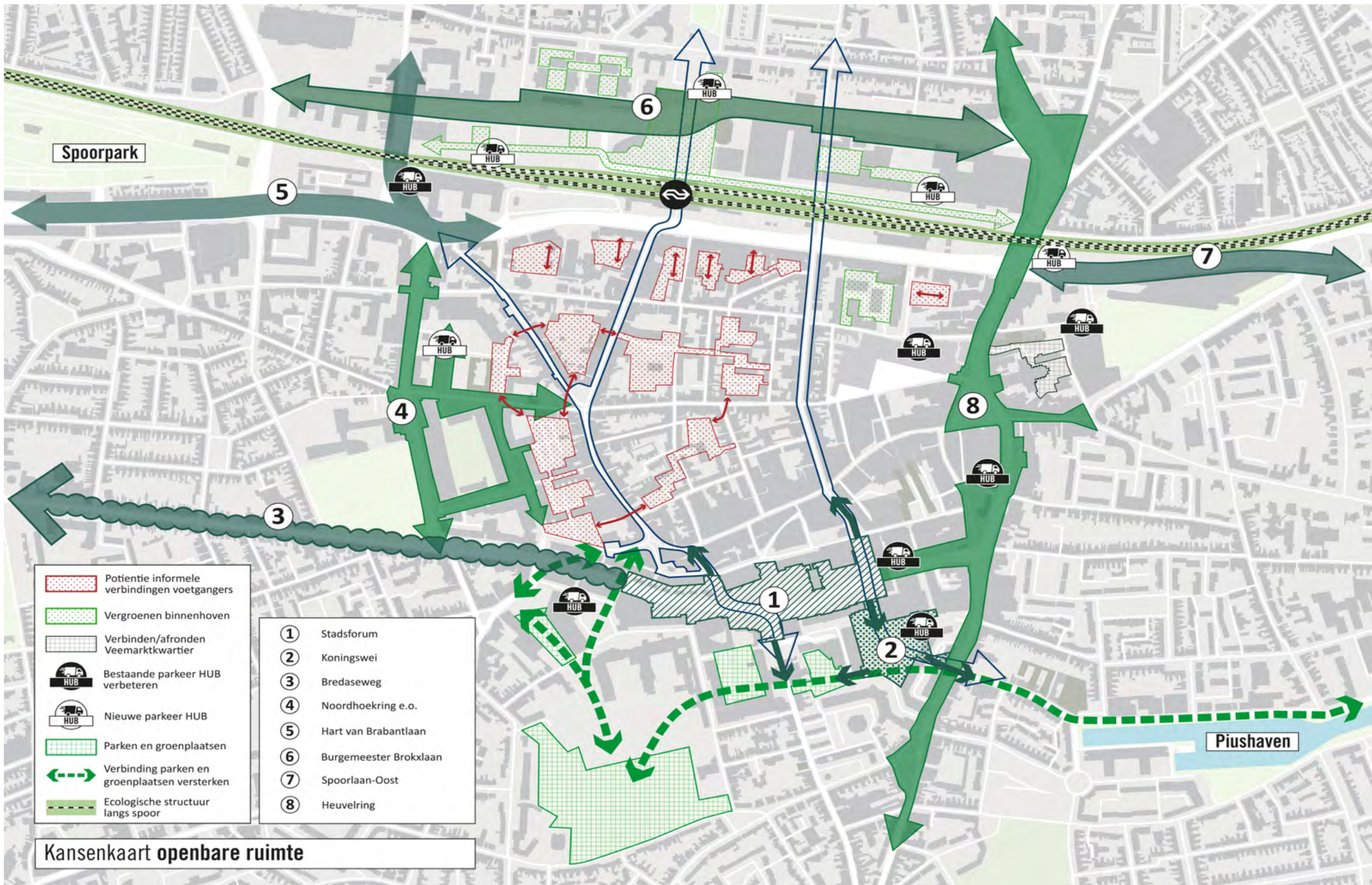
Tilburg is een stad waar je – ook zonder aankoop van een consumptie – aangenaam kunt verpozen. Groene verblijfsplekken bepalen het beeld. Te voet kun je verrassende routes nemen, die verborgen plekken met elkaar verbinden.

Het verblijven gebeurt ook in collectieve privéruimtes en semi-openbare ruimten. De daken in de stad benutten we als daktuinen voor ontmoeting. Groen op de daken draagt bij aan een minder hete stad. Bij ingrepen proberen we zoveel mogelijk te ontstensen, kiezen we voor groen dat bijdraagt aan de biodiversiteit en dragen we bij aan klimaatadaptatie.

De verschillende delen van de binnenstad hebben een eigen karakter, maar zijn sterk met elkaar verbonden. De Korvelseweg, de Besterdring, het Museumkwartier, het Spoorpark en de Piushaven zijn aangehaakt op de binnenstad. De Cityring knelt nu nog om de binnenstad. Deze vormen we om tot een Parkring: Een aantrekkelijke openbare ruimte centraal in de binnenstad, die gelijk zorgt voor verbinding van de gebieden. Ieder deel van de Parkring heeft een eigen uitstraling.

.....
De openbare ruimte is het cement van de stad. Het is een ruimte om te ontmoeten en te verblijven; inspirerend, aantrekkelijk en groen op alle momenten van de dag.
.....

- Potentie informele verbindingen voetgangers
- Vergroenen binnenhoven
- Verbinden/afroonden Veemarktkwartier
- Bestaande parkeer HUB verbeteren
- Nieuwe parkeer HUB
- Parken en groenplaatsen
- Verbinding parken en groenplaatsen versterken
- Ecologische structuur langs spoor

- 1** Stadsforum
- 2** Koningsewei
- 3** Bredaseweg
- 4** Noordhoekring e.o.
- 5** Hart van Brabantlaan
- 6** Burgemeester Brokxlaan
- 7** Spoorlaan-Oost
- 8** Heuvelring

Kansenkaart openbare ruimte

AGENDAPUNTEN OPENBARE RUIMTE

1 TRANSFORMATIE VAN “CITYRING” NAAR “PARKRING”

ACTIVITEITEN

Heuvelring, Paleisring, Schouwburgring en Noordhoekring inrichten als een parkring met meer ruimte voor groen en verblijven, voetgangers en fietsers. Een nieuwe inrichting die recht doet aan de variëteit aan plekken langs de cityring. De kruisingen zo inrichten dat de verbindingen naar de aangrenzende gebieden aantrekkelijker worden. Zorgen voor een aantrekkelijke entree van de binnenstad bij de Heuvelring. Het autoverkeer minder het beeld laten domineren, door het weren van doorgaand verkeer en door terug te gaan naar 1 rijstrook met 30 kilometer per uur.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Ruimte

PLANNING

uitvoering 2022-2024

DEKKING

ja, budget voor uitvoering

2 HERINRICHTING BURGEMEESTER BROKXLAAN

ACTIVITEITEN

Agenderen van herinrichting Burgemeester Brokxlaan als verblijfsstraat, minder rijbanen, meer groen, visueel smaller. Dit draagt bij aan klimaatadaptatie, beleving, biodiversiteit. Deze ambitie staat in het koersdocument Spoorzone en in de Netwerkanalyse. Om de ambitie te realiseren moet een voorstel worden gemaakt voor het dekken van de kosten.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Ruimte

PLANNING

Voorstel maken voor dekking kosten 2024

DEKKING

nee, voorstel maken voor dekking

3 STADSFORUM

ACTIVITEITEN

Een levendig plein laten ontstaan in de ruimte tussen Schouwburg, Concertzaal, Hogeschool voor de Kunsten, Factorium, Heikese kerk, het oude kantongerecht, paleis-raadhuis en stadhuis. Op het plein is ruimte voor de markt en voor evenementen en ook voor aangenaam verpozen. Met minder verkeer en meer groen. Een plein waar Tilburgers samen komen en ruimte is om Willem II te huldigen.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Ruimte

PLANNING

uitvoering fase 1: 2022-2023
fase 2: 2023-2024

DEKKING

ja, budget voor uitvoering

4 HERINRICHTING BREDASEWEG

ACTIVITEITEN

De Bredaseweg tussen “parkring” en Ringbaan West inrichten als een “groene allée” met meer ruimte voor voetganger, fietser en groen. Een veilige en aantrekkelijke route inrichten van en naar de stad. Bij de bouw van de paleis was deze route al bedacht als laan naar de Warande. De Bredaseweg een groene uitstraling geven die past bij het verleden en ruimte biedt voor een nieuwe toekomst.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling RUV

PLANNING

uitvoering 2027

DEKKING

ja, eventueel aanvullen voor extra ambities

5 VERKENNEN HERINRICHTING KRUISING RINGBAAN-OOST

ACTIVITEITEN

Vorbereidingen starten om binnen nu en 10 jaar de knoop bij Ringbaan Oost aan te pakken. Hierbij ook kijken naar de routes en mogelijkheden om het verkeer anders te verdelen over Nieuwe Bosscheweg en Spoorlaan.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Ruimte

PLANNING

start voorbereiden 2022

DEKKING

ja, budget voor verkennen.

6 VERBETEREN KWALITEIT SPOORLAAN-OOST (OOSTELIJKE ENTREE)

ACTIVITEITEN

Mogelijkheden verkennen om van de Spoorlaan een meer aantrekkelijke entree van de binnenstad te maken voor bezoekers vanaf Ringbaan Oost. De ruimten zijn rommelig en stenig, kijken naar relatief eenvoudige mogelijkheden voor een aantrekkelijker en groener beeld, bijvoorbeeld door ontsteden van middenbermen.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Team Wijken

PLANNING

1e stap: ontwerp maken met kostenraming 2022

DEKKING

nee, dekking zoeken op basis van raming kosten

8 HERINRICHTEN KOOPVAARDIJSTRAAT

ACTIVITEITEN:

Onderdeel van groene route van Moerenburg via Piushaven tot Stadspark Oude Dijk. Aanpassen aan nieuwe verkeersstructuur binnenstad; meer ruimte voor voetganger en fietser. Inrichting meer klimaatadaptief maken.

TREKKER

Gemeente Tilburg - Afdeling Ruimte

PLANNING

Vorbereiding 2024

DEKKING

Vorbereidingskrediet nog aan te vragen

8 HERINRICHTEN STADSPARK OUDE DIJK

ACTIVITEITEN

De beleving van Stadspark Oude Dijk vergroten door nieuwe inrichting van het park en de toegangen. Verbindingen versterken tussen parkeren/tuinen aan zuidkant binnenstad.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Ruimte

PLANNING

opstellen definitief ontwerp

DEKKING

ja, wel aanpassing plan nodig

9 HERINRICHTING RADIOPLEINTJE

ACTIVITEITEN

Uitvoering van herinrichting van Radiopleintje met aansluiting op het Dwaalgebied, de Heuvelstraat en de nieuwe fietsstalling Dwaalgebied. Inrichten als verblijfsgebied, het leiden van de fietsers en voetgangers en het zoeken naar kansen voor vergroening. De overgang van Dwaalgebied naar kernwinkelgebied vorm geven.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling RUV

PLANNING

1e stap ontwerp en budget 2022

DEKKING

nee, wel zicht op budget na raming kosten

10 VERGROENEN DWAALGEBIED

ACTIVITEITEN

In de 45 straten waar kabels en leidingen worden vervangen maken we meteen werk van vergroening. Kansrijke locaties zijn in beeld gebracht en in samenspraak met bewoners en eigenaren worden hier de plannen voor uitgewerkt. In de Stationsstraat en de Willem II straat gaan we een stap verder. Hier wordt een nieuw profiel aangelegd met ondergrondse waterberging en een doorgaande groenstrook met bomen.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Ruimte

PLANNING

uitvoering – 2021-2023

DEKKING

ja, budget voor uitvoering

11 IN DE "SPOTLIGHT" ZETTEN VAN VERGROENING

ACTIVITEITEN

We investeren fors in vergroening van de binnenstad. Dit willen we laten zien. Met activiteiten en originele manieren voor vergroenen brengen we dit onder de aandacht bij bezoekers en bewoners binnenstad. Doel is ook om eigenaren en bewoners mee te krijgen om de binnenstad nog verder te vergroenen.

TREKKER

BMT

PLANNING

uitvoering – 2022

DEKKING

ja, budget voor uitvoering

12 VERKENNEN KANSEN VOOR ICONISCH GROEN PROJECT

ACTIVITEITEN

Onderzoek of we een iconisch groenproject kunnen realiseren in de binnenstad van Tilburg. Dit kan in de openbare ruimte zijn, maar ook bij de (her)ontwikkeling van een gebouw. De kracht van innovatie en creatie laten zien.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Ruimte

PLANNING

verkennen – 2022-2023

DEKKING

ja, uren beschikbaar voor verkennen

13 VERKENNEN VERGROENEN VAN DELFTHOF

ACTIVITEITEN

In gesprek gaan met eigenaar om de Van Delfthof te vergroenen om zo hittestress tegen te gaan en te komen tot een aantrekkelijker verblijfsklimaat.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Team Wijken

PLANNING

gesprekken – 2022

DEKKING

ja, uren beschikbaar voor verkennen

14 INFORMELE VERBINDINGEN VOETGANGERS

ACTIVITEITEN

Achterterreinen betrekken bij de openbare ruimte. Informele routes in het Dwaalgebied en vanaf de spoorlaan naar het Dwaalgebied. Parkeren wel behouden zolang er geen alternatief is. Tot die tijd beperkte mogelijkheden voor vergroenen en inbreiden.

TREKKER

Gemeente Tilburg en eigenaren

PLANNING

als kansen zich aandienen.

DEKKING

particulier initiatief

15 KWALITEIT VERBETEREN VERBINDING TUSSEN SPOORPARK EN BINNENSTAD

ACTIVITEITEN

Tussen de binnenstad en het Spoorpark ligt een verkeersknoop. Ontwerpend onderzoeken hoe de verbinding tussen de gebieden beter kan, welke routes mogelijk zijn en hoe die aantrekkelijker kunnen worden gemaakt. Plan ontwikkelen en dekking zoeken.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Ruimte

PLANNING

ontwerpend onderzoek 2025

DEKKING

nee, te zijner tijd uren opnemen in jaarplan

KANSEN VOOR VASTGOED EN ONDERNEMERS

Van boodschappenstad naar verblijfsstad

VISIE

De binnenstad van Tilburg veranderen van 'boodschappenstad' naar 'verblijfsstad'.

- * **Aantrekkelijke binnenstad met stedelijke voorzieningen**
- * **Publieke en/of private plekken waar men elkaar ontmoet: café, bibliotheek tot park.**
- * **Gemengde woon- en werk-omgevingen.**

Consumenten zijn sterker op zoek naar een unieke beleving. Een aankoop doen kan ook op internet. Als reactie op deze verandering is de binnenstad zelf getransformeerd van een 'place to buy' naar een 'place to be' en 'place to meet'. De toekomstbestendigheid van de binnenstad is afhankelijk van de manier waarop de binnenstad inspeelt op deze veranderingen en invulling geeft aan de nieuwe rol. De aanwezigheid van een goede functiemix, waarbij ruimte wordt geboden aan functies zoals horeca, retail, leisure, cultuur, wonen en werken, is essentieel. Maar vooral de ervaring is belangrijk. In de stad moet altijd iets te doen zijn. De openbare ruimte is daarvoor het perfecte middel. Het is de plek om te verrassen en de stad te presenteren. Kortom, de stad als podium. Tilburg heeft daarvoor een perfecte uitgangspositie met creatieve (onderwijs) instellingen die er gevestigd zijn.

AMBITIE

Bij alle ontwikkelingen (transformaties en inbreidingen) sturen op meer stedelijkheid en meer functiemenging.

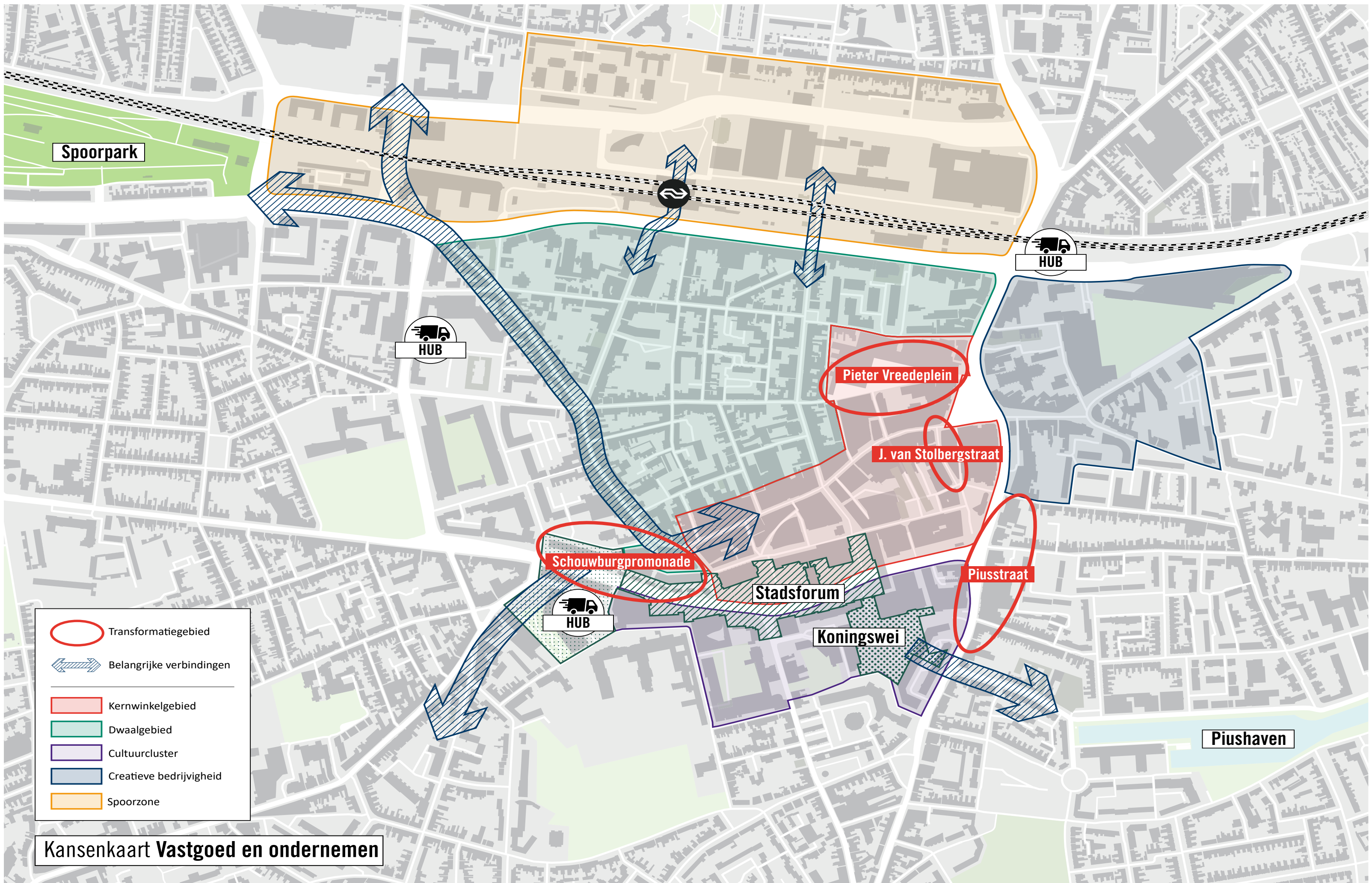
- * **Een compacter en krachtig kernwinkelgebied.**
  - * Waar het fijn is om te verblijven, te winkelen en te recreëren.
  - * Er ruimte is voor grote winkelformules en typisch Tilburgs ondernemerschap.
  - * Actief begeleiden van transformatie van slecht functionerende randen en aanloopstraten.
- * **Een breed aanbod aan horeca overall in de binnenstad.**
  - * Als basis voor de gewenste stedelijkheid, ook in Piushaven en Spoorzone. Zowel ondersteunende horeca als trekkende horeca.
- * **Zeer beperkte ruimte voor winkels in nieuwe stedelijke gebieden**
  - * Alleen onderscheidende formules die bijdragen aan het gewenste stedelijke profiel en/of een gebiedsgerichte ondersteunende functie hebben. Aantal vierkante meters beperken.

- * **Een aantrekkelijker dwaalgebied met een mix met meer wonen, onderscheidend winkelen, horeca en werken.**
- * **Realiseren van meer levendigheid**
  - * Aandacht vooral op de verbindingen tussen de deelgebieden van de grotere binnenstad. Een goede aantrekkelijke route die (gedeeltelijk) bestaat uit niet-wonen functies.
  - * Herinrichting van delen van de openbare ruimte en verbindende straten.

.....
"A good city is like a good party
—
people stay longer than really
necessary,
because they are enjoying
themselves."
.....

(Jan Gehl)

Kansenkaart **Vastgoed en ondernemen**

AGENDAPUNTEN KANSEN

1 STARTEN MET TRANSFORMATIE VAN “KONINGSPLEIN” NAAR “KONINGSWEI”

ACTIVITEITEN

Transformatie van een geïsoleerd stenig plein naar een parkachtige omgeving. De Koningswei is als centrum stedelijk woongebied de groene schakel tussen binnenstad, Piushaven en parken en tuinen. Het beperken van het aantal vierkante meters winkelruimte en het toevoegen van woningen. Hierbij hoort ook de opgave aan de westkant van het plein waar winkelruimte leeg staat.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Ruimte met TBV en Amvest

PLANNING

uitvoering – 2024-2027

DEKKING

ja, budget voor uitvoering

2 ONDERZOEKEN TRANSFORMATIE LOUIS BOUWMEESTERPLEIN EN SCHOUWBURGRING

ACTIVITEITEN

Haalbaarheidsstudie voor herontwikkeling van het Louis Bouwmeesterplein in combinatie met de Schouwburgkring. De historische relatie tussen binnenstad en Korvelseweg krijgt een nieuwe invulling. Onderdeel van de studie zijn het doorzetten van de ‘parkring’, het verminderen van winkeloppervlakte aan de Schouwburgkring, het komen tot een nieuwe functiemix in de plinten, een prettige verblijfsruimte op het Louis Bouwmeesterplein en verbindingen met het lint Korvelseweg en met Stadspark Oude Dijk. Dit gaat samen met nieuwbouw van woningen en het herschikken van het parkeren.

TREKKER

BPD met Gemeente Tilburg, betrekken BMT

PLANNING

studie haalbaarheid 2022

DEKKING

ja, budget beschikbaar voor verkennen

3 VERKENNEN TRANSFORMATIE OMGEVING BRANDWEERKAZERNE

ACTIVITEITEN

Verkenning van herontwikkeling voor het gebied tussen brandweerkazerne en Korte Schijfstraat. Kansen voor meer ruimtelijke kwaliteit, toevoegen van programma en realiseren van een (parkeer)HUB. Extra parkeren op deze locatie kan elders in het Dwaalgebied ruimte bieden voor vergroenen of kleinschalige ontwikkelingen. Verkennen in samenhang met een visie op het parkeren voor het Dwaalgebied.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Ruimte, betrekken BMT

PLANNING

verkennen – 2024

DEKKING

nee, te zijner tijd opnemen in jaarplan

4 OPSTELLEN PROGRAMMATISCHE KANSENKAARTEN

ACTIVITEITEN

Opstellen van leidraad om te sturen om de juiste ‘ontwikkelingen’ op de juiste plek of vlek te laten landen (niet op pandniveau). Gezonde verhouding tussen functies (commercieel, wonen, maatschappelijk, etc.), aandacht voor sterke en ‘kwetsbare’ gebieden, aangeven kernstructuur en verbindingen met Spoorzone / Piushaven/ Museumkwartier. Uitwerken gebiedsprofiel wonen en link leggen met herzien van evenementenbeleid en horecabeleid.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Economie en Arbeid + BMT

PLANNING

opstellen – 2021-2022

DEKKING

Dekking vanuit afdelingen – Gemeente

5 OPZETTEN TRANSFORMATIE-BRIGADE

ACTIVITEITEN

Oprichten van een kernteam van experts van vastgoed, stedenbouw, retail, horeca, leisure, vergunningverlening (gemeente en partners BMT). Actief inzetten op de punten uit de Agenda Binnenstad. Met eigenaren, ondernemers en bewoners kijken waar het mogelijk is om het perspectief te vergroten of een transformatie op gang te krijgen.

TREKKER

BIZ/OFT/BMT

PLANNING

start 2021

DEKKING

ja, uren beschikbaar voor deelname. Ook budget beschikbaar maken voor externe experts.

6 ONTWIKKELEN PERSPECTIEF JULIANA VAN STOLBERGSTRAAT

ACTIVITEITEN

In gesprek gaan met eigenaren en ondernemers over het perspectief van de Juliana van Stolbergstraat en de strategie om een positieve ontwikkeling in gang te zetten. Mogelijkheden bekijken van transformatie van panden en/of openbare ruimte en afspraken maken met eigenaren en ondernemers.

TREKKER

BIZ/OFT/BMT

PLANNING

uitvoering verkenning – 2021-2022

DEKKING

ja, inzet vanuit transformatiebrigade

7 ONTWIKKELEN PERSPECTIEF PIETER VREEDEPLEIN

ACTIVITEITEN

In gesprek gaan met eigenaren en ondernemers over het perspectief van het Pieter Vreedeplein en de strategie om een positieve ontwikkeling in gang te zetten. Mogelijkheden bekijken van transformatie van panden en/of openbare ruimte en afspraken maken met eigenaren en ondernemers. Verkennen mogelijkheden voor nieuwe inrichting na realiseren woongebouw Pieter Vreedeplein.

TREKKER

BIZ/OFT/BMT

PLANNING

uitvoering verkenning – 2024

DEKKING

ja, inzet vanuit transformatiebrigade

8 ONTWIKKELEN PERSPECTIEF PIUSSTRAAT

ACTIVITEITEN

In gesprek gaan met eigenaren en ondernemers over het perspectief van de Piusstraat en de strategie om een positieve ontwikkeling in gang te zetten. Mogelijkheden bekijken van transformatie van panden en/of openbare ruimte en afspraken maken met eigenaren en ondernemers.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Economie en Arbeid

PLANNING

uitvoering verkenning – 2024

DEKKING

ja, inzet vanuit transformatiebrigade

9 VERNIEUWEN BIDBOOK ONDERNEMERS

ACTIVITEITEN

Bidbook voor ondernemers vernieuwen, met een campagne om ondernemers naar de stad trekken. Laten zien wat er allemaal is gebeurd in korte tijd en toekomstbeeld schetsen – Tilburg Binnenstad over 5 – 10 jaar.

TREKKER

BMT in samenwerking met Citymarketing

PLANNING

uitvoering – 2021-2022

DEKKING

ja, budget voor uitvoering

11 VERBREDEN VAN BIZ, ONDERNEMERSFONDS EN SAMENWERKING SPOORZONE

ACTIVITEITEN

Onderzoeken van de kansen om het werkgebied van BIZ en/of ondernemersfonds te vergroten. Op gang brengen van samenwerking in de Spoorzone en kijken naar mogelijke samenwerking met Piushaven.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Economie en Arbeid

PLANNING

verkennen – 2022-2023

DEKKING

ja, uren beschikbaar voor verkennen

10 DIGITALISERING ONDERNEMERS

ACTIVITEITEN

Ondernemers motiveren en ondersteunen om vanuit de onderneming in de binnenstad ook digitaal de klanten te bereiken.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Economie en Arbeid met Station 88, BMT en Tilburg.com

PLANNING

uitvoering – 2021-2022

DEKKING

ja, project is in uitvoering

WONEN

Kansen voor kwaliteit

VISIE

Tilburg is een stad met weinig massa, gegroeid vanuit dorpen, met veel laagbouw. De binnenstad kan verder worden verdicht, niet alleen met hoogbouw, maar ook met intensieve stedelijke milieus waar prettig kan worden geleefd. Toevoegen van woningen biedt kansen voor kwaliteit; voor het verbeteren van de openbare ruimte, voor de kwaliteit van het woningaanbod en voor het draagvlak van voorzieningen.

De binnenstad is de 'huiskamer' voor alle Tilburgers. Vooral voor de groeiende groep één- en twee persoons huishoudens biedt de stad veel voordelen. In de binnenstadvisie 2017 is daarom gekozen voor "The next generation"

- * **Boeien van de jongeren – 15 tot 25 jaar**
- * **Binden van de afgestudeerden – starters op de woningmarkt 25 – 35 jaar**
- * **Zorgen dat het aantrekkelijk is om langer te blijven -> 35 +**

Recent zijn veel woningen toegevoegd voor starters (binden); nieuwbouw zou nu primair gericht moeten zijn om doelgroepen langduriger te binden (blijven). Met ruime en kwalitatief hoogstaande appartementen in (middel)dure huur of koopsegment is dit mogelijk. Daarnaast willen we geschikte woningen voor gezinnen blijven realiseren door het toevoegen van grondgebonden koopwoningen of nieuwe woonconcepten met plattegronden en condities die aantrekkelijk zijn voor gezinnen (denk aan diffuse vormen

tussen grondgebonden en gestapeld). De nabijheid van voorzieningen biedt ook mogelijkheden voor doorstroming van ouderen.

Randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de binnenstad zijn een verdere vergroening en klimaatadaptatie in het kader van hittestress. Het organiseren van parkeren en mobiliteit dat past bij de binnenstad van de toekomst en een balans tussen reuring en woongenot. Een stad met meer woningen en een intensiever gebruik van de openbare ruimte vraagt om meer groene en aantrekkelijke verblijfsplekken, ook in het hart van de binnenstad. Plekken waar niet direct iets hoeft te worden geconsumeerd. Daarnaast vraagt het om een goed beheer. Het wonen en verblijven in de binnenstad moet een prettige ervaring zijn in een schone en veilige omgeving.

AMBITIE

Tilburg staat voor de uitdaging meer koopkrachtige inwoners blijvend te binden zonder dat dit ten koste gaat van de inclusiviteit. Hier passen onderscheidende appartementen bij en stadsbuurten met kleine straten en groene hoven. Belangrijke kwaliteiten voor wonen zijn "groen" en "ontmoeting". We zien kansen voor collectieve ruimten binnen en buiten, voor groene gevels en het benutten van de daken. We zoeken naar nieuwe concepten waarmee met deze kwaliteiten hoge dichtheden kunnen worden bereikt.

De binnenstad vraagt een fijnmazige aanpak met aandacht voor de identiteit van de deelgebieden Veemarktkwartier, Spoorzone, winkelgebied, Stadsforum, Dwaalgebied. Ieder gebied heeft een eigen karakter en binnen de gebieden zijn ook weer stukjes met een eigenheid. De verschillen tussen de sfeergebieden bieden aanleidingen en kansen. Ook de verbindingen tussen de sfeergebieden zijn interessant. Bij de ontwikkeling van de projecten inzetten op het karakter van het gebied en ook op het maken van buurten met eigenheid, bijvoorbeeld variërend in rust-dynamiek of doelgroep.

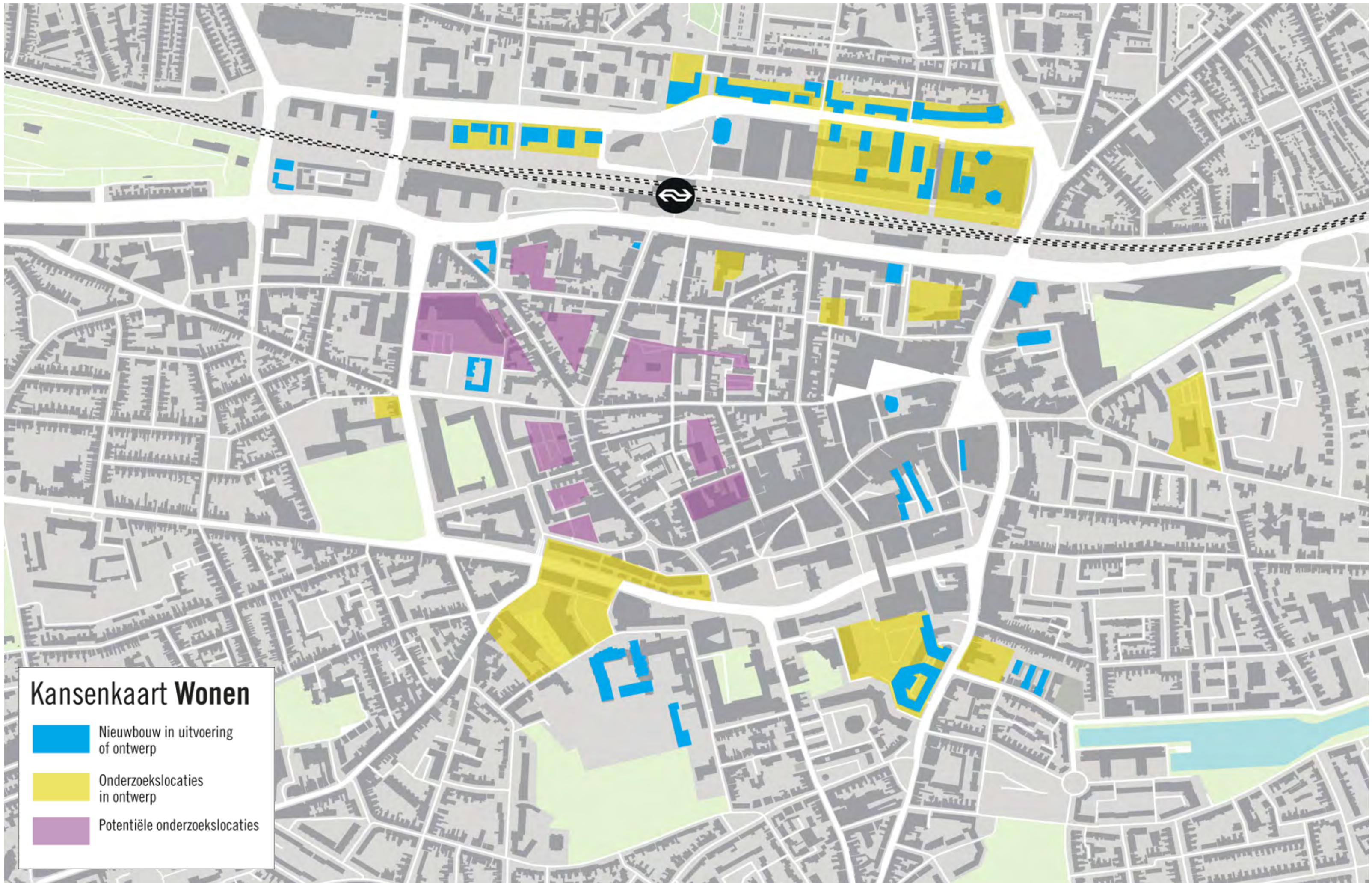
We verleiden ook de bewoners uit de omliggende wijken en de regio

- * **jongeren, die stedelijk willen wonen**
- * **ouderen die weer een stedelijke omgeving ambiëren**

In Tilburg bestaat nu nog de kans om relatief goedkoop in de binnenstad te wonen. Dit is een kwaliteit die we moeten zien te behouden.

.....
“De binnenstad kan verder verdichten. Dit biedt kansen voor de kwaliteit het woningaanbod en voor het draagvlak van voorzieningen.”
.....

Kansenkaart Wonen

- Nieuwbouw in uitvoering of ontwerp
- Onderzoekslocaties in ontwerp
- Potentiële onderzoekslocaties

AGENDAPUNTEN WONEN

1 UITWERKEN VAN HET GEBIEDSPROFIEL WONEN

ACTIVITEITEN

Uitwerken van een gebiedsprofiel wonen voor de binnenstad voor de buurten in de binnenstad. Benoemen kwaliteiten en gewenste typologieën per deelgebied. Aangeven van kansen voor bijzondere woonconcepten. Het gebiedsprofiel gebruiken wij om te sturen in de gewenste ontwikkelingen in de woningbouw. Dit integraal onderdeel laten zijn van de programmatische kansenkaarten (zie kansen vastgoed en ondernemen)

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Ruimte met BMT

PLANNING

uitvoering – 2021-2022

DEKKING

zicht op dekking binnen regulier budget

2 MEEDENKEN IN AFHECHTEN “RAFELRANDEN” EN VERBINDEN VAN VERBORGEN PLEKKEN.

ACTIVITEITEN

Op de achterterreinen in het Dwaalgebied en diepe percelen aan de Spoorlaan liggen kansen om woningen toe te voegen, de ruimtelijke kwaliteit te verhogen en verborgen plekken aan elkaar te verbinden. Waar eigenaren of ontwikkelaars zich melden denken we actief mee hoe de ontwikkeling kan bijdragen aan de doelen van de Agenda Binnenstad. Parkeren wel behouden zolang er geen alternatief is.

TREKKER

Eigenaren en ontwikkelaars

PLANNING

continue

DEKKING

ja, inzet vanuit transformatiebrigade

3 SAMENWERKING OM OVERLAST VAN STUDENTENPANDEN TEGEN TE GAAN

ACTIVITEITEN

Een verbrede aanpak met partners in de stad om de overlast van studentenpanden preventief aan te pakken. Nieuwe mogelijkheden zoeken om toenemende overlast vanuit studentenpanden te beperken.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Veiligheid en Wijken

PLANNING

verkennen aanpak – 2022

DEKKING

ja, uren beschikbaar voor verbreden aanpak

4 WONEN BOVEN WINKELS

ACTIVITEITEN

Stimuleren van wonen boven winkels. Bewoning van bovenverdiepingen geeft een impuls aan de kwaliteit, uitstraling en leefbaarheid van de winkelstraten.

TREKKER

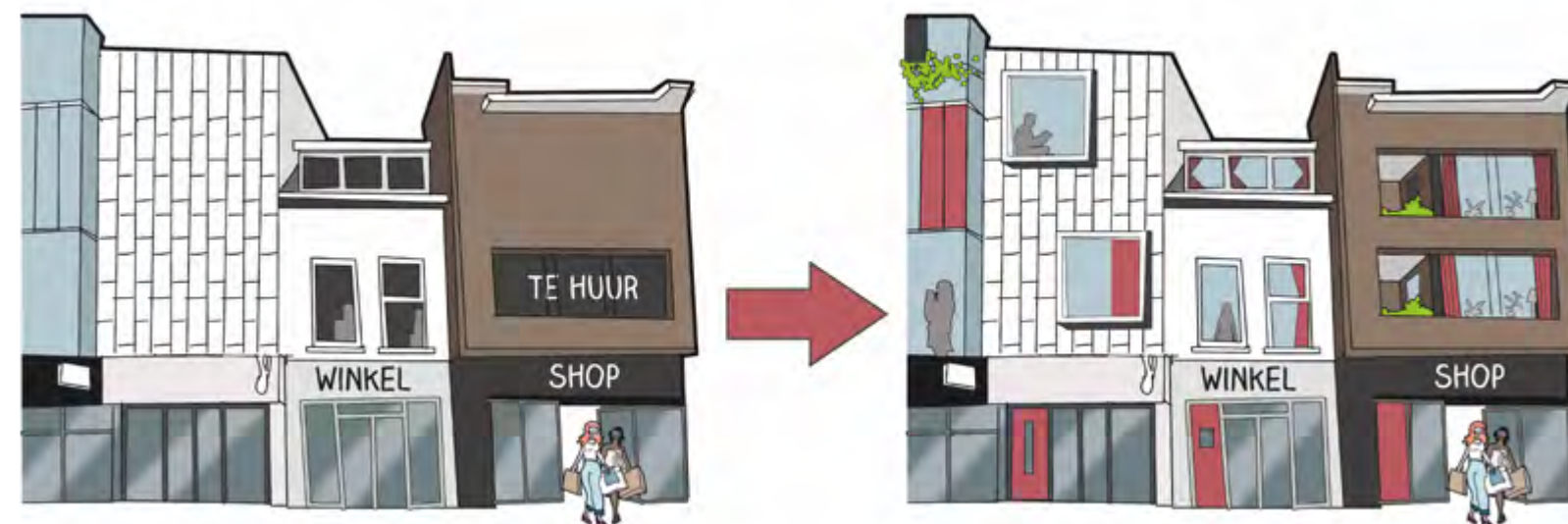
Eigenaren en ontwikkelaars

PLANNING

continue

DEKKING

ja, inzet vanuit transformatiebrigade

CULTUUR EN EVENEMENTEN

De binnenstad als podium

VISIE

Tilburg is een stad van makers en talent. We willen een prettige stad zijn voor bewoners, bezoekers en bedrijven. We willen beleving en diversiteit bieden in de binnenstad. Cultuur en evenementen geven de stad kleur en zorgen voor beleving. Het maakt de binnenstad interessant om te bezoeken. Tilburg heeft een sterke basis van podia, kunstopleidingen en evenementen. Op deze kracht willen we door bouwen om zo de makers ruimte te geven en tegelijk beleving te bieden aan Tilburgers en bezoekers uit de regio en het land.

AMBITIE

Cultuur kan nog op veel onontdekte of ongebruikte pareltjes worden uitgelicht in de binnenstad, in de openbare ruimte of in vastgoed, waarbij Tilburgse talent landelijk en internationaal zijn expertise kan laten zien en naar waarde iets teruggeeft aan de stad.

Ook kan cultuur laagdrempeliger worden gemaakt, zodat de bezoeker hier dagelijks in de stad, bewust of onbewust, mee te maken krijgt. Hierbij zetten we in op kwalitatief hoogwaardige evenementen die de stad als podium benutten.

We zoeken mee naar ruimtes voor makers en we betrekken makers bij de opgaven in de stad. Voor evenementen zetten we in op kwaliteit. We proberen evenementen te binden die ook ruimte bieden voor talent uit de stad en die meerwaarde bieden voor een bezoek aan de binnenstad.

.....
Cultuur kan met Tilburgs talent nog op veel onontdekte of ongebruikte pareltjes worden uitgelicht, in de openbare ruimte of in vastgoed.
.....

EMA VANEKOVA, DE BLAUWE DWAAS, HEUVELSTRAAT 96

"Vorig jaar studeerde ik af als beeldend kunstenaar. Ik schilderde in het tuinhuisje van mijn ouders wel 3 of 4 doeken per week en moest dus op zoek naar een groter atelier. Toen liep ik hier tegenaan: een groot pand in Tilburg centrum. Ik heb het gewoon maar gedaan, als 21-jarige. Een beetje dwaas was het wel, vandaar de naam.

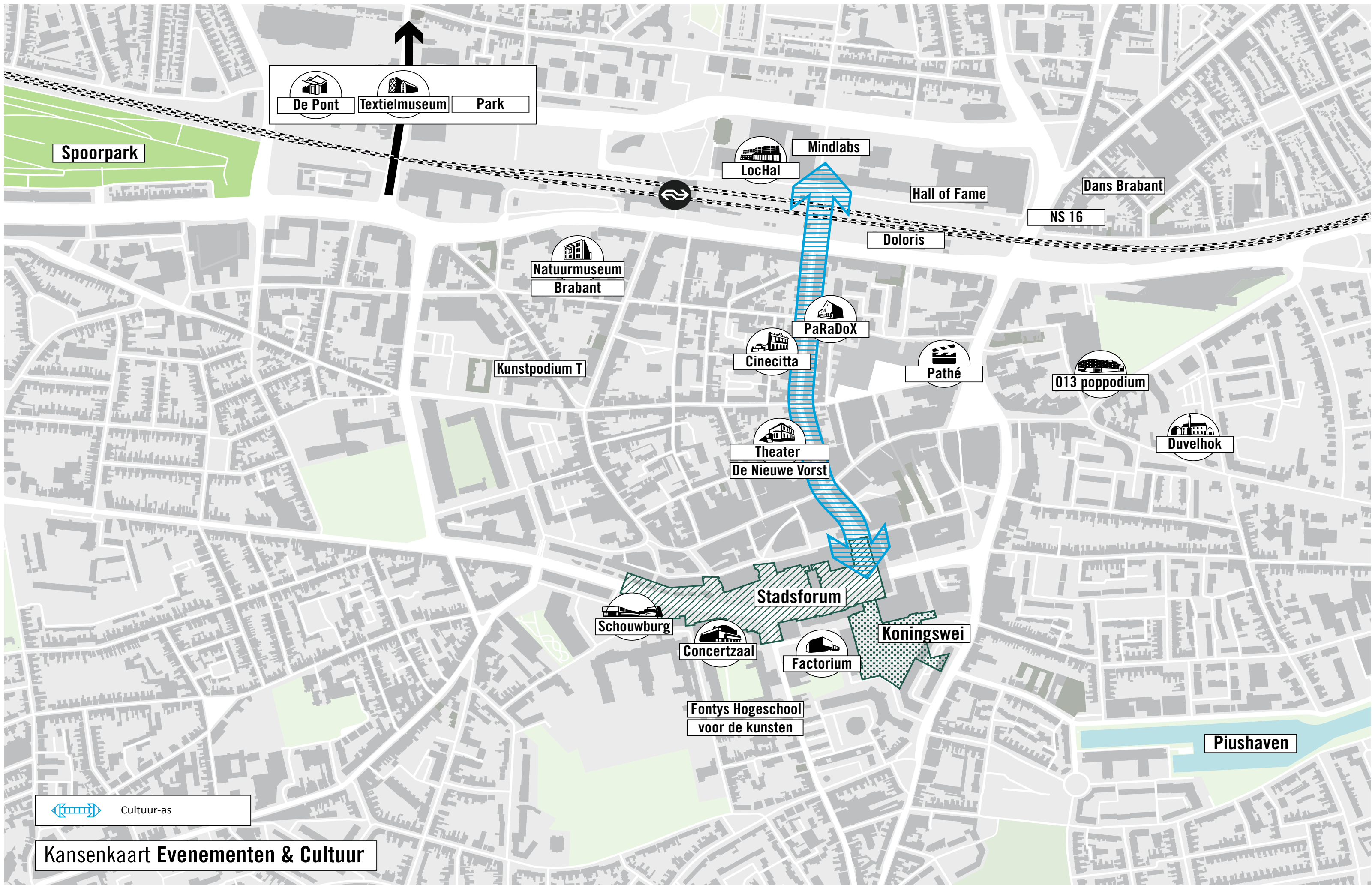
Samen met mijn vriend Jules Kersten heb ik hier nu een atelier en een tentoonstellingsruimte. Midden in de winkelstraat, waar je normaal geen kunst aantreft. Dat heeft een verrassingseffect op mensen. En ik zit binnen met een grote glimlach, klaar om je te ontvangen."

KLAARTJE ESCH, KUNSTPODIUM T, NOORDSTRAAT 105,

"Hiervoor organiseerde ik kunstexposities en ik werkte in Breda. Maar ik was op een gegeven moment uitgeleerd. Dus ik ging weg, zodat er ruimte kwam voor iets anders, al wist ik nog niet wat. Toen kwam het verzoek om Kunstpodium T nieuw leven in te helpen blazen. En nu ben ik hier managing director.

Wij zijn een kunstplatform waar jonge, originele kunstenaars exposeren en experimenteren. We helpen creativiteit te ontwikkelen en ondersteunen jong talent. Zo werken we samen met Vincents Tekenlokaal, een programma voor kinderen die graag tekenen. Ook koppelen we net afgestudeerde kunstenaars aan gerenommeerde kunstenaars, zodat ze ideeën en ervaringen kunnen uitwisselen."

De Pont   Textielmuseum   Park

Spoorpark

LochHal   Mindlabs

Hall of Fame

Dans Brabant

NS 16

Doloris

Natuurmuseum
Brabant

Kunstpodium T

Cinecitta

PaRaDoX

Pathé

013 poppodium

Duvelhok

Theater
De Nieuwe Vorst

Schouwburg

Concertzaal

Factorium

Stadsforum

Koningswei

Fontys Hogeschool
voor de kunsten

Piushaven

←→ Cultuur-as

Kansenkaart **Evenementen & Cultuur**

AGENDAPUNTEN CULTUUR

1 VERSTERKING CULTURELE AS WILLEM II STRAAT

ACTIVITEITEN

De culturele as van Spoorzone tot Stadsforum op de agenda zetten, door het verhaal te vertellen, door gezamenlijk op te trekken in programmering en/of activiteiten. De transformatiebrigade kan hier aan bijdragen door het trekken van nieuwe interessante functies.

TREKKER

Cultuuralliantie

PLANNING

continue

DEKKING

ja, ureninzet, maar geen budget voor uitvoering.

2 POP UP ATELIERS VOOR CULTUUR EN MAKERS

ACTIVITEITEN

Stimuleren van het gebruik van (leegstaande) panden voor cultuur en makers. Eigenaren verbinden met (cultuur)makers. Bemiddelende rol om vraag en aanbod bij elkaar te krijgen. Een visie ontwikkelen hoe we dit kunnen bereiken.

TREKKER

Stichting Ateliers Tilburg

PLANNING

continue

DEKKING

ja, ureninzet, maar geen budget voor uitvoering.

3 KUNSTENAAR BETREKKEN BIJ AANLEG OPENBARE RUIMTE

ACTIVITEITEN

Nieuwe kunstopdracht voor het Stadsforum wordt door Cupudo uitgezet. Rondom het Stadsforum wordt ook een "artikel 1 Street Art uiting" uitgezet. Bekijken of we vaker kunst kunnen koppelen aan projecten in de openbare ruimte.

TREKKER

Cupudo

PLANNING

opdracht Stadsforum – 2022

DEKKING

ja, budget voor kunst Stadsforum

4 PLACEMAKING STADSFORUM

ACTIVITEITEN

Inzet van kwartiermaker om tot een plan te komen voor programma op het Stadsforum en de kwaliteit hiervan te bewaken. Aantrekkelijkheid van Stadsforum nu al laten zien, zodat het straks echt een gewilde locatie is om te verblijven. Aanjagen van activiteiten die zijn gericht op ontmoeting, samen met de "buren" die hun voorkeur hebben aan het Stadsforum.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Economie en Arbeid samen met BMT

PLANNING

uitvoering – 2022-2023

DEKKING

ja, budget voor kwartiermaker.

5 CULTURELE WANDELROUTES

ACTIVITEITEN

Versterken en verlengen van de verblijfsduur door meer combi-mogelijkheden op één dag of in één weekend aan te bieden. Door middel van een wandelroute verbindingen leggen.

TREKKER

Citymarketing

PLANNING

uitvoering- 2022-2023

DEKKING

ja, budget voor opstellen routes

6 RECREatieve FIETSRoutes

ACTIVITEITEN

Realiseren van recreatieve fietsroutes naar recreatieve hotspots in en rond Tilburg. De verblijfsrecreatie rondom Tilburg sterker met de stad verbinden.

TREKKER

Citymarketing

PLANNING

uitvoering- 2022-2023

DEKKING

ja, budget voor opstellen routes

7 OPSTELLEN BIDBOOK EVENEMENTEN

ACTIVITEITEN

Een bidbook maken voor evenementen. Met een campagne om evenementen aan de stad te binden, die iets toevoegen aan wat al bestaat en die passen bij het DNA van de stad. We willen beter kunnen sturen op het beste evenement op de juiste plek.

TREKKER

BMT in samenwerking met Citymarketing

PLANNING

uitvoering- 2021-2022

DEKKING

ja, budget voor opstellen bidbook

8 ONTWIKKELEN KAAPSTAD EN FESTIVAL CIRCOLO ALS ICONISCHE EVENEMENTEN

ACTIVITEITEN

Het doorzetten van Kaapstad en Festival Circolo als iconische evenement voor Tilburg met een landelijke uitstraling en aantrekkingskracht. Kaapstad met de binnenstad als podium. Circus Circolo in programma verbinden met de binnenstad.

TREKKER

Organisatie Kaapstad en Festival Circolo ism BMT en gemeente

PLANNING

uitvoering 2021-2025

DEKKING

Inzet op onder- steunen organisatie

REISBELEVING

Ervaring van gemak

VISIE

De leefbaarheid van de binnenstad staat onder grote druk. Door toevoeging van woningen en aantrekken van meer bezoekers maken we steeds intensiever gebruik van dezelfde beperkte ruimte. Dat maakt dat we gezamenlijk op zoek zijn naar andere vormen van mobiliteit en minder (geparkeerde) auto's op straat. Hierdoor ontstaat nieuwe kansen. De gehele binnenstad is aangewezen als zero emission zone, waar vanaf 2025 een start mee wordt gemaakt.

Door emissieloze logistiek in de binnenstad neemt de uitstoot van broeikasgassen verder af, verbetert de lucht die mensen inademen structureel en ontstaat een betere doorstroming door nieuwe logistieke concepten. De zone vormt een belangrijke tussenstap op weg naar volledig schoon wegverkeer in 2050.

Elke bezoeker die de binnenstad van Tilburg bezoekt willen wij een goede beleving bieden van het eerste tot het laatste contactmoment. Dat gaat om grote aanpassingen én om de details. Om dit goed te doen en te blijven doen, hebben wij meer kennis nodig en moeten wij blijven monitoren hoe bezoekers naar de stad toe komen en hoe zij zich in de stad bewegen. De auto wordt, in de komende jaren, minder dominant. We geven meer aandacht en ruimte voor fietsers en voetgangers.

AMBITIE

Op reisbeleving is veel winst te behalen. Zowel op weg naar de binnenstad als bij aankomst in de binnenstad. De routes naar de stad kunnen aantrekkelijker worden ingericht en een nieuw bebordingsplan is nodig om goed de weg te wijzen. Zowel voor voetgangers, fietsers als automobilisten.

De aankomst in de fietsenstallingen en parkeergarages moet een welkom en gastvrij gevoel gaan geven. Dit vraagt meer uitstraling en service. En experimenteren met parkeerhubs waar auto, fiets, scooter en step samenkomen. Met ondernemers in de stad willen we voorop lopen in de weg naar zero emissie en mogelijkheden zoeken voor stadsdistributie. Niet alleen het bevoorraden van de stad, maar ook het ophalen van afval kan schoner.

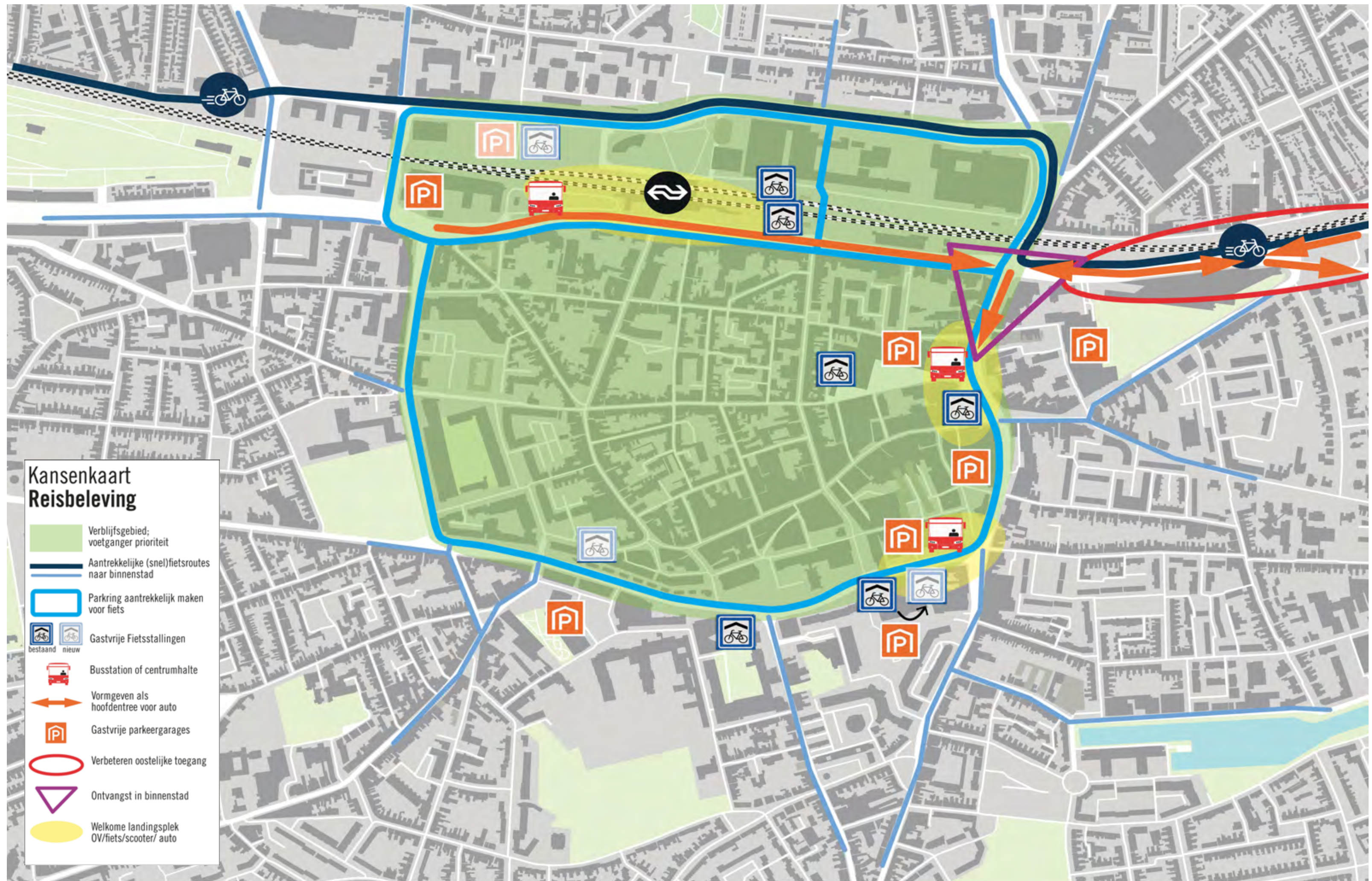
De reisbeleving is compleet als de openbare ruimte goed is onderhouden en er netjes uit ziet. Bijzondere ambitie is dat we ook tijdens het bouwen aan de stad een aantrekkelijke beleving willen blijven bieden.

.....
De reisbeleving vraagt om oog voor detail. We maken het de bezoeker van Tilburg makkelijk. In een omgeving die welkom voelt.
.....

Kansenkaart Reisbeleving

- Verblifsgebied; voetganger prioriteit
- Aantrekkelijke (snel)fietsroutes naar binnenstad
- Parkring aantrekkelijk maken voor fiets
- Gastvrije Fietsstallingen
bestaand   nieuw
- Busstation of centrumhalte
- Vormgeven als hoofdentree voor auto
- Gastvrije parkeergarages
- Verbeteren oostelijke toegang
- Ontvangst in binnenstad
- Welkome landingsplek OV/fiets/scooter/ auto

AGENDAPUNTEN REISBELEVING

1 AANTREKKELIJKE BOUWPLAATS

ACTIVITEITEN

De Binnenstad blijft de komende jaren in ontwikkeling. Maak van deze last een lust door bezoekers mee te nemen in de ontwikkelingen. Tijdens de bouw zorgen voor een aantrekkelijke en bereikbare binnenstad. Ontwikkel een visie op uitstraling, beleving en aankleding van bouwplaatsen en neem dit op in de plichten richting de ontwikkelaar. Handboek opstellen.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling RUV

PLANNING

opstellen handboek – 2022

DEKKING

ja, ureninzet beschikbaar voor opstellen handboek

2 VERBETEREN ROUTING EN BEBORDING VOOR VOETGANGERS

ACTIVITEITEN

Voorkeursroutes bepalen en aantrekkelijk inrichten. Inventarisatie en aanpassing bebording en beter benutten digitale borden.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling RUV

PLANNING

uitvoering – 2021-2022

DEKKING

ja, budget voor uitvoering

3 VERBETEREN ROUTING EN BEBORDING VOOR FIETSERS

ACTIVITEITEN

Bebording fietsroutes up to date maken. Fietser beter geleiden op de route naar de binnenstad. Onderdeel van fietsbebording voor de gehele stad. Eerst een plan hiervoor maken en daarna uitvoering. Naast vervanging bebording ook aandacht voor de aantrekkelijkheid van de route (uiterlijk, gemak en snelheid).

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling RUV

PLANNING

uitvoering – 2022-2023

DEKKING

ja, budget voor uitvoering bebording

4 VERBETEREN ROUTING EN BEBORDING VOOR AUTOMOBILISTEN

ACTIVITEITEN

Maken van een bebordingsplan voor de routes naar het centrum. Dit loopt gelijk op met de omvorming van Cityring naar Parkring. Naamgeving vereenvoudigen voor de auto (centrum) en afscheid nemen van Cityring als naam. Een nieuw plan om het geheel meer efficiënt, actueel en aantrekkelijk te maken. Bezoekers welkom heten en bedanken bij vertrek. Naast vervanging bebording ook aandacht voor de aantrekkelijkheid van de route.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling RUV

PLANNING

Opdracht PRIS – 2022

DEKKING

ja, budget voor uitvoering

5 OPLOSSEN KNELPUNTEN FIETSEN EN SCOOTERS STALLEN

ACTIVITEITEN

Aanpak van bekende knelpunten in het fietsen stallen. Uitgangspunt hierbij is meer fietsen in de stalling en minder fietsen op straat. Daar waar geen fietsenstalling in de buurt is zoeken naar oplossingen. Aanpak bepalen inclusief communicatie en handhaving.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling Ruimte

PLANNING

uitvoering – 2022

DEKKING

ja, budget voor uitvoering

6 FIETSENSTALLINGEN GASTVRIJ

ACTIVITEITEN

Plan maken voor kwaliteitsverbetering fietsenstallingen en uitvoering geven aan plan. Fietsenstallingen beter zichtbaar maken en versterken als servicepunt.

TREKKER

Gemeente Tilburg – met BMT

PLANNING

uitvoering – 2022

DEKKING

ja, budget voor uitvoering

7 PARKEERGARAGES GASTVRIJ

ACTIVITEITEN

Afronden rapport om de parkeergarages een kwaliteitsslag te geven. Investeringsplan toevoegen aan het rapport. In het rapport wordt de ambitie van gastvrij en doelmatig uitgewerkt. Starten met de uitvoering van deze kwaliteitsslag.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Afdeling RUV met BMT

PLANNING

uitvoering – 2022

DEKKING

nee, voorstel voor raad in 2022

8 REALISEREN PARKEER-HUB ZWIJSEN EN PARKEERHUB KONINGSPLEIN. RESERVERING RUIMTE PARKEERHUB KLIPPERTERREIN

ACTIVITEITEN

Realiseren van een parkeer-HUB in parkeergarage Zwijsen en parkeergarage Koningsplein met naast ruimte voor het parkeren van auto's ook een plek te maken voor deelmobiliteit en stalling voor fietsen en scooters. Reserveren van ruimte voor parkeerhub Klipperterrein.

TREKKER

Gemeente Tilburg – Project Spoorzone – Project Koningsplein

PLANNING

uitvoering Zwijsen – 2022

DEKING

ja, budget voor uitvoering

11 VERKENNEN KANSEN VOOR STADSLOGISTIEK

ACTIVITEITEN

Het gesprek starten over nieuwe manieren van stadslogistiek in opmars naar de invoering van de zero-emissie zone in 2025. Met aandacht voor het Groot Winkel bedrijf, maar ook de lokale mkb-ers.

TREKKER

Gemeente Tilburg, Afdeling ruimte en BMT

PLANNING

1e fase: verkennen/ plan 2022

DEKING

ja, ureninzet voor verkennen

9 PARKEERSTRATEGIE BINNENSTAD

ACTIVITEITEN

Doorrekenen parkeercapaciteit in relatie tot ontwikkeling parkeervraag en opstellen parkeerstrategie. Uitwerking van verschillende scenario's afhankelijk van de groei van het aantal bewoners, bezoekers en de mobiliteitstransitie.

TREKKER

Gemeente Tilburg, Afdeling Ruimte

PLANNING

opstellen balans 2022

DEKING

ja, ureninzet voor opstellen balans

12 ONDERGRONDSE AFVALINZAMELING

ACTIVITEITEN

Overgaan op ondergrondse afvalcontainers tbv leefbaarheid van de binnenstad (o.a. door dat aantal ritten van vuilophalers en beslag van duo containers op openbare ruimte beperkt worden)

TREKKER

Gemeente Tilburg BAT, Project

PLANNING

uitvoering 2022-2025

DEKING

nee, voorstel raad in 2022

10 PARKEREN BESTAANDE BEWONERS BINNENSTAD

ACTIVITEITEN

Verkenning van kansen voor parkeren en deelmobiliteit binnenstad; restcapaciteit benutten en deelmobiliteit aantrekkelijk maken. Participatieproces met bewoners/ondernemers binnenstad.

TREKKER

Gemeente Tilburg, Afdeling Ruimte

PLANNING

verkennen en participatie 2021-2022

DEKING

ja, ureninzet voor traject met bewoners

13 SCHONE STAD

ACTIVITEITEN

Samenwerking voortzetten tussen Diamantgroep, gemeente en BMT om te sturen op een schone binnenstad. Schouwen op schone stad en werkafspraken maken om binnen bestaand budget tot een schonere stad te komen.

TREKKER

Samenwerking BMT, Diamantgroep, Gemeente Tilburg

PLANNING

continue

DEKING

ja, binnen bestaande budgetten

14 METEN IS WETEN

ACTIVITEITEN

Dashboard voor binnenstad opzetten waarin alle data vanuit parkeren van auto's fietsen en sensoren in de binnenstad worden benut en daarmee monitoren hoe mensen zich door de stad bewegen.

TREKKER

Gemeente Tilburg, Afdeling Economie en Arbeid en Afdeling Informatie-voorziening

PLANNING

dashboard bouwen 2022

DEKING

Zicht op dekking binnen regulier budget

15 AANKOMST IN BINNENSTAD

ACTIVITEITEN

De landingsplekken voor de binnenstad versterken. Bij de binnenkomst van de Heuvelring vanaf de Spoorlaan; de belangrijkste toegang tot de binnenstad. En bij de Heuvel en de Paleisring; daar waar veel bezoekers met openbaar, fiets, scooter en auto verder gaan als voetganger. Het inrichten van deze plekken als ontvangstruimtes meenemen in het project "van cityring naar parking" (zie openbare ruimte).

TREKKER

Gemeente Tilburg, Afdeling Ruimte

PLANNING

uitvoering 2022-2023

DEKING

ja, budget voor uitvoering

16 INVOERING ZERO EMISSION ZONE

ACTIVITEITEN

Gemeente en ondernemers gaan samen aan de slag in een geleidelijk en zorgvuldig proces, waarbij ondernemers voldoende tijd hebben om te kunnen overstappen op een emissieloze bestel- en vrachtauto. Ook onderzoeken wij de mogelijkheid van deelbestelauto's en andere oplossingen voor de stadslogistiek

TREKKER

Gemeente Tilburg, Afdeling Ruimte

PLANNING

uitvoering 2021-2025

DEKING

Ja, budget voor ureninzet

WE DOEN HET SAMEN – HET PROCES

VISIE

Bewoners, ondernemers, cultuursector, onderwijspartijen, eigenaren, ambtenaren en bestuurders werken samen aan het uitvoeren van de Agenda Binnenstad. Dit doen we vanuit een vaste samenwerking tussen Binnenstadsmanagement Tilburg (BMT) en gemeente Tilburg, waarbij we ook breder bewoners en ondernemers betrekken. Het sturen op de ontwikkeling van de binnenstad doen we samen. We delen onze kennis over de verhalen uit de stad en de cijfers over de stad. Dat brengen we samen om goede keuzes te kunnen maken. De ontwikkelingen in de binnenstad zetten we op de kaart vanuit een gezamenlijk plan.

AMBITIE

Bij opgaven in de binnenstad zoeken we elkaar op. Waar nodig zetten we een tandje bij. We werken themagericht samen, bijvoorbeeld aan de bereikbaarheid van de binnenstad en de uitstraling van de parkeergarages.

Nieuw in de samenwerking is de transformatiebrigade. Gemeente en BMT zoeken samen de ontwikkelkansen en gaan in gesprek met eigenaren, ondernemers en bewoners. De transformatiebrigade stimuleert eigenaren om met initiatieven te komen. Het is vervolgens aan de eigenaren om een idee in gang te zetten en om plannen voor te leggen aan de omgeving en de gemeente.

We laten bewoners en ondernemers in een vroeg stadium meedenken over de ontwikkelingen in de binnenstad. Voor ontwikkelingen in deelgebieden stellen we een 'Planteam' samen dat meedenkt vanuit de binnenstad en de directe omgeving van de ontwikkeling.

De samenwerking is vooral sterk in het centrale deel van de binnenstad. We willen dit uitbouwen en kijken of aangrenzende gebieden kunnen profiteren van de organisaties en de samenwerking. De Spoorzone is een jong gebied, dat nog volop in ontwikkeling is. Met de nieuwe bewoners en ondernemers in de Spoorzone gaan we ook hier kijken welke samenwerking mogelijk is.

Voor de samenwerking in de binnenstad ligt nog een opgave om de samenwerking te verbreden naar woningbouwcorporaties, onderwijspartijen en andere maatschappelijke organisaties. Dat kan de integrale aanpak van de binnenstad verder versterken.

MONITORING

De grote ambities en agendapunten vertalen wij naar concrete indicatoren, waar we concrete bronnen en data aan kunnen verbinden. Zo kunnen we zo feitelijk mogelijk de ontwikkeling van de binnenstad blijven volgen. Elk jaar zullen gemeente en BMT gezamenlijk deze vorderingen van de Agenda Binnenstad evalueren en ook de Agenda Binnenstad bijstellen waar nodig.

.....
“Samenwerken
zit in ons DNA”
.....

**R. EL HAJOU, COUSCOUSBAR,
HEUVELSTRAAT 120**

“Ik wilde altijd al ondernemen, maar wel iets aparts. En toen bedacht ik een foodbar met couscous: het werd de eerste in Nederland. Wat begon met drie of vier gerechtjes, is nu een bedrijf met 16 medewerkers, dat is genomineerd voor ‘meest gezonde restaurant van Nederland’. Het startpunt van al het eten is vegan. Naast gezondheid vind ik duurzaamheid belangrijk en ga ik innovatief te werk.”

Mijn droom was altijd al een eigen bedrijf, maar het mocht met nadruk niet ‘dat bedrijf’ van die Marokkaan’ worden. Het moet gaan om lekker eten, op een plek waar iedereen zich thuis voelt.”

**ILSE PETERS, DILLE EN KAMILLE,
HEUVELSTRAAT 105**

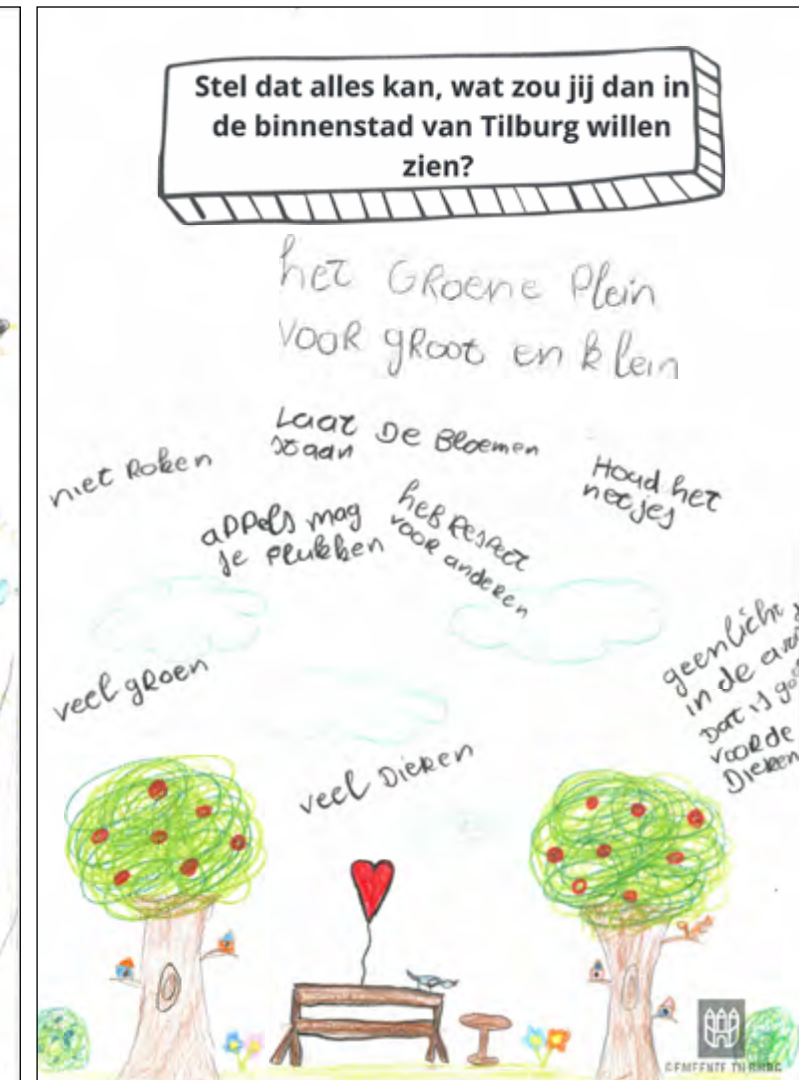
“Het is een fijne plek, waar ik zit. Een gezellig stukje centrum, zonder de grote winkelketens maar met leuke winkeltjes en boetiekjes. Er is veel saamhorigheid: de ondernemers onderling helpen elkaar. Voor corona gaven we bijvoorbeeld wel eens workshops, dan zocht ik kleinere ondernemers die ik een plekje in de winkel gaf, waar ze hun product konden verkopen. Ook hadden we stadsplattegrondjes met onze eigen favoriete hotspots, buiten de gebaande paden. Hier stonden bijvoorbeeld leuke lunchrooms op, musea en winkeltjes.”

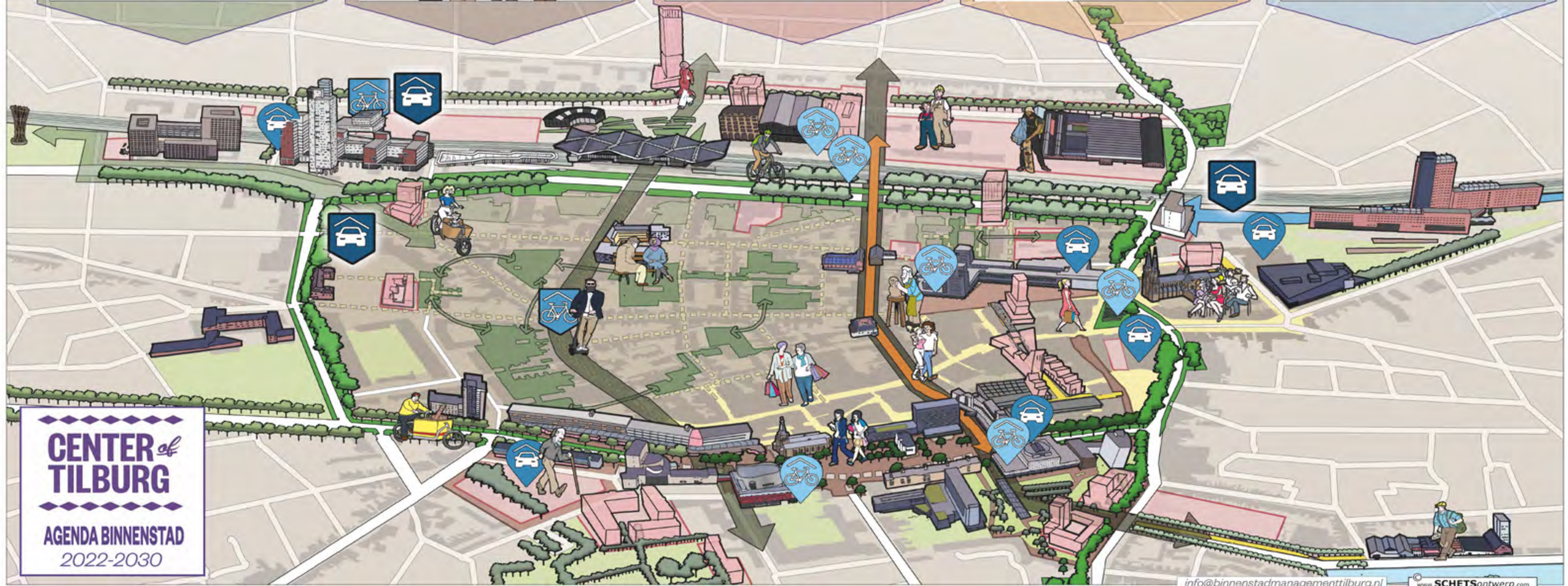
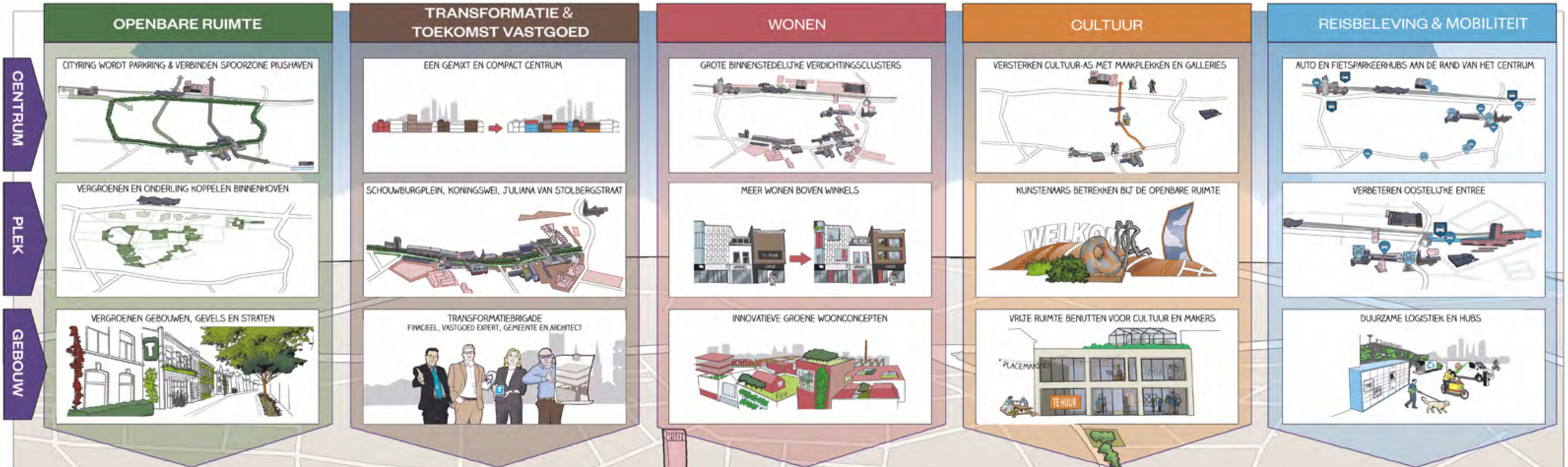
Nu in coronatijd hebben veel ondernemers het helaas zwaar. Maar er komt ook weer een eind aan. Dan pakken we samen de draad weer op.”

EPILOOG

Tilburg heeft grootse plannen. Dat heb je in voorgaande Agenda Binnenstad kunnen lezen. Deze agenda handen en voeten geven is een gezamenlijke inspanning. Een waar we ons hard voor maken en waarvan we je graag op de hoogte houden.

Waar mogelijk nodigen we bewoners, bezoekers, ondernemers, makers, denkers en doeners uit om met ons mee te doen. Stad maken is een dynamisch proces waar veel disciplines samenkomen en samenwerken. Sociaal x Experiment = Creatie is hierbij onze leidraad. Hou ons daarom in de gaten. Meld je aan. Blijf meedenken. Blijf meedoen. Want Tilburg is van ons allemaal!

CENTER of TILBURG
AGENDA BINNENSTAD
 2022-2030

